...Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 20 (13336) | **1971 оной январиин 24, воскресени** | Сэн 2 мүн

Улаан-Үдын трикотажна фабрикын коллектив табан жэлэйнгээ түсэб 1969 ондо дүүргээ юм. Тус коллектив партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсон, жэлэй эхинһээ хойшо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа): коммунис ажалай ударнигууд Лидия Залевская, Таня Ускова, Прасковья Шехова, Василиса Золотарева, Галя Черных.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ХЭХЭ АЖАЛАА ХАРААЛБА

...һаяшаг үнгэргэгдэһэн «Бурят...нистрой» трестын партийно...хын эдэбхитэдэй суглаан дэ... 1971 оной, мүн партиин XXIV ...дын хүндэлэлдэ зорюулагда... социалис уялга баталан аб...

...Ол түлэб республикынгаа хү...хонуудта барилга эрхил... трестын хүдэлмэришэд соци... шэнэ уялга абахынгаа урда ...ан жэлэй, мүн үнгэрһэн 1970 ...й түсэбэй үрэ дүн согсолжо ...һэн, туйлаһан амжалтаяа, ду...дуунуудаа элирүүлһэн бай... Барилга-хабсаралгын хүдэл...ри хэхэ табан жэлэй даабари... трест бүхы дээрээ дүүргэ...й. Мүн 1970 ондо арга бо...жоёо элирүүлжэ шадаагүй, ...бөө дүүргээгүй байшоо. Ха...х гэр байра, малай байрануу...е ашаглалгада тушааха дааба...үүлэн дүүргэгдэһэн юм.

...арилгые индустриальна ар... эрхилхын тула өөрын мате...льно-техническэ үндэһэ һуу...һайгуулагдажа байна. 5 мян... кубометр хабсаргамал түмэр...н зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн ...тхаа Хурамхаанай барилгын ...териалнуудай комбинат, 6 мян... кубометр перлит-бетон бло...дые үйлэдбэрилхэ хүсэ шадал... Зэдын промышленна пред...ияти үнгэрһэн жэлдэ ашаглал... тушаагдаа.

...арилгашад түсэбтэ шэнэ ...ан жэлэй үедэ амжалта...гаар ажаллахын, урдахи зо...боёо бэелүүлхын тула юу хэ...рэгтэй, ямар асуудалда гол ...ралаа хандуулха шухала ту... зүбшэн хэлсээ. Материаль...хническэ хангалга һайжа...лха, ажалай сагые зүбөөр ха...ихэ, барилгын шанар һай...үулха хэрэгтэй гэжэ заагдаа. 1971 ондо нёдондонойхитой са...лхада 12 процентээр үлүү ехэ ...илга-хабсаралгын хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Худөөгэй барилгашад энэ жэлэй туршада хэхэ ажалаа хараалаад, социалис шэнэ уялга абаба.

Шэнэ барилгануудые ашаглалгада тушааха жэлэй даабарие декабриин 20 болотор, тэрэ тоодо малай байрануудые октябриин нэгэ болотор барижа дүүргэхэ гэжэ хараалагдаа. Жэлэй түсэбһөө гадуур 1500 дүрбэлжэн метр байрын талмай ашаглалгада тушаагдаха. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ жэлэй түсэбые декабриин 25-да, товарна продукци худалдаха даабарие мүн лэ декабриин 25-да дүүргэхэ гэжэ лаблагдаба.

Партиин XXIV съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэжэ зоригжоһон барилгашад 1-дэхи кварталай үедэ хэхэ ажалаа тодорхойлоо. **Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ кварталай түсэбые болзорһоонь урид, мартын 27-до дүүргэхэ, промышленна продукци худалдаха даабарие мартын 27 болотор дүүргэхэ гэһэн уялга абтаа. Съездын нээгдэхэ үдэр болотор даабариһаа гадуур 1200 хониной байха хоёр байра, 1000 дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэр байра ашаглалгада тушаагдаха юм.**

Барилгашадай урдаа табиһан зорилгонь горитой ехэ юм. Тэрэнээ бэелүүлхын тула ямар хэмжээ абаха, юу хэхэ тухайгаа тэдэнэр зүбшэн хэлсээ. Барилгые оньһожоруулха, индустриальна аргаар эрхилхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдажа байна. Барилгын һуури табихын тула газар малтаха ажалые оньһожоруулха, штукатура, шэрдэлгэ хэхэдээ оньһон түхеэрэлгэ хэрэглэхэ юм. Трестын, барилгын организацинуудай мэдэлдэ байһан экскаватор, башенна кран, автокран, бульдозернуудые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ хэмжээн хараалагдаа.

Байгша оной туршада барилгашадай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлэгдэхэ юм. Барилга дээрэ ажалладаг 700 хүдэлмэришэдэй, барилгын промышленностиин 270 хүнэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлэгдэхэ. Мүн олон хүнүүд барилгын ондо ондоо мэргэжэл шудалха болоо.

Ажалай эмхидхэл һайжаруулха, бүтээсыень дээшэлүүлхэ зорилгоор эмхидхэлэй, мүн түлөөһэнэй шэнэ гурим нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, үйлэдбэриин бүхы бригадануудай 70 процентнь түлөөһэнэй аккордно-шагналгын гурим хэрэглэхэ. Бригадануудай горитой хубинь ажахын тоосоондо оруулагдажа эхилээ.

Барилгые түргэнөөр, һайн шанартайгаар, хямдаар барихын тула перлит-бетон зүйлнүүдые, хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые ехээр хэрэглэхэ гэжэ хараалагдаа. Урлан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар 120 мянган түхэригэй алмалта абаха гэжэ багсаагдаа. Мүн шэнэ техникэ, түрүү технологи хэрэглэгдэжэ, экономическа талаараа ехэ ашаг үрэ абтахаар хараалагдаа.

Худөөгэй барилгашад социалис шэнэ уялга абаад, хүршэ «Читацелинстрой» трестын коллективые социалис мүрысөөндэ уриһан байна.

Манай корр.

ЕХЭ ПРОДУКЦИИН ТҮЛӨӨ

Улаан-Үдын нооһо сэбэрлэдэг фабрикын коллектив үйлэдбэриингоо арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэһэнэйнгээ ашаар үнгэрһэн табан жэлэйнгээ даабариһаа гадуур аяар 18.600 мянган түхэригэй нооһо сэбэрлэһэн байна. Партиин ээлжээтэ XXIV съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтахын тула Москва болон Ленинград хотонуудай түрүү предприятинуудай үүсхэлые дэмжэн хүдэлжэ, байгша оной **нэгэдэхи кварталай даабарие мартын 29-дэ дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 1.7 мянган түхэригэй нооһо сэбэрлэхэ** гэһэн социалис уялга һаяшаг абаба.

Байгша ондо фабрикынгаа цехүүдтэ нооһо сэбэрлэхэ 10 конвейерно лини тодхожо, хуушарһан табан конвейернүүдые шэнэдхэн хубилгаха. Энээнэй ашаар 340 мянган түхэригэй алмалта хэхэ, ажалайнгаа бүтээсые 5,9 процентээр дээшэлүүлхэ. Тиин **нооһо сэбэрлэхэ жэлэйнгээ даабари декабриин 20-до дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 7 миллион түхэригэй нооһо сэбэрлэхэ** гээд уялга сооньхэлэгдэнэ.

Иимэ зорилго урдаа табиһан фабрикын коллективэй һайн шанартай продукци улам ехээр гаргахань дамжаггүй. Эдэнэр ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэжэ, урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын шэнэ дурадхалнуудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, 60 мянган түхэригэй арьбалалта хэхэ, 80 мянган киловатт-час зайн галай элшэ хүсэ, 5 мянган кубометр уһа алмаха гэжэ шиидэнхэй.

Энэ хараа түсэбүүдээ бүдото дээрэнь бэелүүлхын тула цехүүд, мастерска участогууд, бригаданууд хоорондоо мүрысэнэ. Эдэнэр байгша оной январь һарын хорин үдэрэй даабариһаа гадуур 89 тонно нооһо сэбэрлээд байна.

Нооһо хатаадаг цехэй коллектив (начальнигынь С. Г. Куратов) социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Эдэнэр халаан бүриингөө даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг болоо.

Э. ЦЫРЕНОВА,
нооһо сэбэрлэдэг фабрикын түсэблэлгын таһагые даагша.

Улаан-Үдын городской XXXV партийна конференци

КПСС-эй УЛААН-ҮДЫН ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДЭЙ ГЭШҮҮД

Антакшинова И. А.	Дагурова Т. С.	Логинкин К. В.	Самбаров В. С.
Алексеев Г. С.	Дубович Р. П.	Леонов В. М.	Стулев Е. М.
Александров А. В.	Ефимов В. П.	Минеев В. Д.	Соболев И. А.
Ангапов С. В.	Ерчева А. А.	Модогоев А. У.	Серебряков С. М.
Авдохина М. Г.	Жужгов А. И.	Миронов К. Д.	Сергеев В. А.
Афанасьева Е. С.	Запрудских И. П.	Миронова Г. П.	Сыренов А. С.
Аржанов В. И.	Исаев С. И.	Маякова В. И.	Санжиева Т. Н.
Беляков А. М.	Иванов С. Ф.	Нихланов М. М.	Сосновская Э. И.
Болотов А. Р.	Идбиминова А. Т.	Несветова В. А.	Семенов Б. С.
Батудаев И. А.	Иванова Н. И.	Мухин С. И.	Сактоев А. Б.
Бизюкин Н. И.	Имеев А. И.	Немочин В. И.	Суетин И. П.
Богомольный В. П.	Кашкин Л. Н.	Никифоров С. И.	Сергеев Г. М.
Борисов Г. О.	Кузьмин И. Г.	Онгоева А. Ц.	Тумурова Д. К.
Бутуханов Д. Б.	Копытова М. Н.	Очиров Б.-М. Р.	Таракановский Л. А.
Башурова З. А.	Курдюков А. Н.	Перепанов С. С.	Уланов В. А.
Благодетелев Н. Т.	Коллегов Ю. В.	Потапов Л. В.	Уваров М. И.
Бодров В. М.	Кулиш А. А.	Пивоваров Н. Б.	Ухова Р. А.
Буркин Т. З.	Ковалев П. И.	Пашинин Г. М.	Улаханов А. И.
Вовк В. Н.	Калашников И. К.	Попова А. М.	Филько А. С.
Восканянц К. А.	Корягина Е. И.	Петрова Е. И.	Ченкиров Ф. И.
Воронов В. Б.	Каляев Е. В.	Ринчино Д. Ц.	Челпанов В. П.
Васюткин Д. Д.	Лебедев А. А.	Самойлов А. Д.	Чукаев А. Д.
Долбеев Ф. Е.	Лоскутов И. Н.	Сытов П. С.	Ямпилов Б.-Д. Б.
			Яхунаев Д. Ш.

КПСС-эй УЛААН-ҮДЫН ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДЭЙ ГЭШҮҮДТЭ КАНДИДАДУУД

Агишев А. Н.	Говенько В. И.	Коростылёв П. В.	Сучков З. Е.
Аскольский Н. П.	Дамдинов И. Г.	Нимаев М. Н.	Ульзутуев Н. Ч.
Болдонов Л. Л.	Гаврилюк Н. И.	Назаров И. Е.	Хантаев П. И.
Бережной Л. И.	Кузин И. Е.	Орликов В. Л.	Шадонов М. Н.
Башкеев В. Н.	Конечный В. П.	Покровский Н. Н.	Ширабон Д.-Н. Ш.
	Киселев Л. П.		

УЛААН-ҮДЫН ГОРОДСКОЙ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИИН ШАЛГАЛТЫН КОМИССИИН ГЭШҮҮД

Батубаева П. Н.	Жаринов Б. С.	Крылова Г. Н.	Няголова А. И.
Бранчуков П. В.	Ивашинников П. С.	Матвеев Б. М.	Семенов Г. М.
Воронцов Б. Н.	Конечных Т. П.	Макаров А. В.	Смагин В. Д.
			Халяева Р. М.

КПСС-эй Улаан-Үдын городской комитедэй пленум

Городской XXXV партийна конференциин һунгаһан КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой пленум болоjo үнгэрбэ. Пленум дээрэ эмхидхэлэй асуудалнууд харагдаба.

Нүхэр **А. М. Беляковые** КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүнээр ба горкомой нэгэдэхи секретаряар, нүхэр **С. В. Ангаповые** КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүнээр ба горкомой хоёрдохи секретаряар, нүхэр **Л. И. Кашкиные** КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүнээр ба горкомой секретаряар пленум һунгаа.

Тэрэшэлэн нүхэд **А. С. Сыренов, С. М. Серебряков, М. В. Леонов, Ф. И. Ченкиров, В. Н. Вовк, А. Д. Чукаев, С. И. Исаев, К. А. Восканянц** гэгшэд КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүдээр һунгагдаһан байна.

КПСС-эй горкомой эмхидхэлэй таһагые даагшаар нүхэр **М. Г. Авдохина,** пропаганда ба агитациин таһагые даагшаар нүхэр **А. Н. Курдюков,** промышленно-транспортын таһагые даагшаар нүхэр **В. Р. Очиров,** барилгын таһагые даагшаар нүхэр **К. В. Логинкин,** захиргаанай, худалдаа наймаанай ба финансова органуудай таһагые даагшаар нүхэр **В. М. Бодров,** юрэнхы таһагые даагшаар **В. Д. Щекочева** гэгшэдые пленум баталаа

* * *

Городской партийна организациин шалгалтын комиссиин заседани боложо, нүхэр **В. Д. Смагин** тус комиссиин түрүүлэгшээр һунгагдаһан байна.

АЙМАГ СООГОО ЭРХИМЛЭГШЭД

...түүехэ багша Ленинэй ойн баярай жэлдэ ...байкалиин аймагай ажахынуудай олонхи ...иин фермэнүүд амжалтатай һайнаар хү...э гараа.

...яшаг бүхы фермэнүүдэй дунда дэлгэр... социалис мүрысөөнэй үнгэрһэн жэлэй дүн ...ахада «Прибайкалец» колхозой Турунтае...осхоной фермын һаалишад түрүү һуури ...жэ, партиин райкомой, аймагүйсэдкомой ...куулгын Улаан туг, мүнгэн шанда хүр... Тус фермынхид нёдондо үнеэн бүриһөө ...да зэргээр 2742 килограмм һү һаагаа гэхэ ...али урда жэлэйхидэ орходоо үнеэн бү...һөө 400 килограммаар ехэ һү һааһан бай...

...ндэхи эрхим һаалишан, коммунистка Ан... Голубева жэл соо үнеэн бүриһөө 3270 ки...рамм һү һаагаад, гансашье колхоздоо бэ..., бүхы аймаг дотороо социалис мүрысөөн... түрүүлбэ.

Тэрэшэлэн бэрхэ һаалишад Зинаида Реутова, Анна Ландаридзе, Аксинья Шангина гэгшэд үнеэн бүриһөө баһал 3 мянган килограмм һаа дээшэ һү һаанхай.

Хоёрдохи һуурида Прибайкалиин совхозой Мостовско фермэ (даагшань Н. В. Глушкова) гараа. Аймаг соогоо эгээн ехэ, 55,5 мянган килограмм һү һааһан һаалишан Татьяна Дружинина эндэ хүдэлдэг юм. Гурбадахи һуурида «Заветы Ильича» колхозой Ильинкын фермэ гараһан байна.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ аймаг дотор ехэ һүнэй түлөө социалис мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрбэ. Эндэ Ильинкын фермын һаалишад, малшад аймаг соогоо үүсхэл гаргаад, КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсан, үбэлэй сагта сагаан эдеэ ехээр абахын түлөө шармайн оролдоно.

П. ГРИГОРЬЕВ.

Анаагай хонишод амжалтатай

...Юһэдэхи табан жэлэй түрүү...шын жэлдэ зуун эхэ хонин бүри...һөө 95-һаа үсөөн бэшэ хурьга ...абаха гэһэн социалис уялга ...Анаагай совхозой хонишод һая...ан абаһан юм. Мүнөө эдэнэр ...элэһэн үгэдөө хүрэхын тула хо...нин һүрэгөө олошоруулха зорил...гоёо бодото дээрэнь бэелүүлжэ ...байнхай. Түл абалгын халуун ...хабада гурбадахи отделениин хо...нишод илангаяа һайн үрэ дүн ...туйлаба. Мүнөө тус отделенидэ ...1359 хурьган абтаад, гарза хо...рогогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. ...Байсын-Эбэр гэжэ газарта үбэл...жэдэг ахалагша хонишон Цырен...доржо Чимитовэй отарада 400 хурьган абтаа. Отарадань 480 эхэ хонин тоологдодог юм. Тиигэжэ эдэнэр зуун эхэ хонин бүриһөө 80 хурьга абаад байна. Жэл бүхэндэ хонин бүриһөө хурьга абадаг Пунсык Жамбалов, Галина Доржиева гэгшэдэй отарануудта хурьгад баһал олоороо абтажа эхилэнхэй.

Буламай отделениин хонишод Н-С. Бадмаев, Ш. Мархюев, Б. Шойбонов, Д. Жимбуев гэгшэд хонин бүриһөө хурьга абаха гэһэн уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө оролдосотой һайнаар ажаллажа байнхай. Отделенидэнь бүхыдөө 1100 хурьган абтаа. Дүршэлтэй бэрхэ хонишон, коммунист Ш. Мархюев 250 хурьга абаад түлжүүлжэ байна. КПСС-эй гэшүүн Норбо-Самбу Бадмаев 200 хурьгатай болобо.

— Хонишоднай уялгаяа дүүргэхын тула унаһан малтайгаа абаха забдагүй ажаллана. Коммунистнар мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана,—гээд Анаагай совхозой нэгэдэхи отделениие эрхилэгшэ Галина Аюшеева хөөрэнэ.

Анаагай совхозой хонишодой абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь лабтай.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хори.

Мухар-Шэбэрэй аймагай Шаралдай тосхондо Калина Константинович Красиковые танихагүй хүн байхагүй. Тэрэ шэн габьяата ажалаараа нютагаархиндаа хүндэтэй болоһон, 30 жэлэй туршада хүдөө ажахын машинануудые заһабарилна. Тэрэнэй бүтээһэн юумэндэ голоһон гэжэ байдаггүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. К. Красиков. Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ҮНДЭР ШАН

Совет литературые хүгжөөлгэдэ ехэ габьяатай байһанайнь, нийтын эдэбхитэй ажал ябуулга хэдэгэйнь түлөө, түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан уран зохёолшо, «Огонек» журналай главна редактор Анатолий Владимирович **Сафроновые** СССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Октябриин Революциин** орденоор шагнаба.

(ТАСС).

АПРЕЛИИН 17—КОММУНИС СУББОТНИК

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Московско автозаводой хүдэлмэришэд,инженернүүд ба алба хаагшад апрелиин 17-до коммунис субботник үнгэргэхэ гэжэ шиидэбэ. Тэрэ үдэр энэ предприяти 400-һаа доошо бэшэ «Москвич» автомобиль бүтээхэ, тиигээд олоһон мүнгэеэ шэнэ табан жэлэй жасада оруулха юм. Партиин XXIV съездын хүдэлмэрие ажалай шэнэ амжалтаар тэмдэглэхые, апрелиин 17-до коммунис субботнигто хабаадалсахые ниислэл хотын бүхы ажалшадые автозаводойхид уряалһан байна.

Москвагай олон предприятиин коллективүүд тэрэ үүсхэлыень халуунаар дэмжэбэ. Тэдэнэй тоодо — Москва-Сортировочная гэжэ түмэр замай депо, Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ заводой электромашина бүтээгшэд, «Красный пролетарий» заводой станок бүтээгшэд, Щербаковой нэрэмжэтэ торгоной комбинадай бүд нэхэгшэд, барилгашад оролсоно. Тэдэнэр бултадаа апрелиин 17-до коммунис субботнигто гараха юм.

Москвагайхидай үүсхэлынь бүхы орон соо дэлгэржэ байнхай. Жэшээнь, «Ташсельмаш» гэжэ Ташкентын заводой, «Юлдуз» гэжэ оёдолой фирмын коллективүүд субботнигто хабаадалсаха, тиигээд олоһон мүнгэеэ шэнэ табан жэлэй жасада оруулха гэжэ нэгэн һаналаар тогтообо. Минскын прибор бүтээгшэд, станок бүтээгшэд баһал тэрэ жэшээгээр ажаллахаяа байна.

«Комунарас» гэжэ Вильнюсэй заводой коллектив апрелиин 17-ной үдэр металл отолдог 50 станок бүтээхэ юм. Алмаһан зайн галаараа энэ предприяти бүхэли үдэр хүдэлөөд, бүтээһэн продукцияа, үдэрэйнгөө салингые табан жэлэй жасада оруулха байна. Литвагай бусадшье предприятинуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад коммунис субботнигто хабаадалсаха.

Азербайджанай ниислэл хотын эгээн томо предприятида — Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ нефть болбосоруулгын Ново-Брянска заводто митинг болоходоо, москвагайхидай үүсхэлые дэмжэһэн байна. Апрелиин 17-до ехэ гэгшын машина түхеэрэлгэ түлөөһэгүйгөөр заһабарилха, заводойнгоо газарые болбосон түхэлтэй болгохо, модо сэсэг һуулгаха, 30 тонно металлом суглуулха гэжэ тогтоогдобо.

Курганска областиин Шадринска автоагрегатна завод «Москвич» автомобильда табигдадаг бензонасосуудые ниислэл хотын автозаводто бүтээжэ үгэдэг. Энэ предприятиин хүдэлмэришэд, алба хаагшад коммунис субботнигто тон эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ байһанаа мэдүүлбэ.

Москвагайхидай патриотическа үүсхэлэй дэмжэгдэжэ байһан тухай мэдээсэлнүүд бусадшье городуудһаа абтана.

(ТАСС).

ҺОНИРХОЛТОЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

МАНАЙ РЕДАКЦИДА БОЛОҺОН УУЛЗАЛГА

...Һаяхан, январиин 21-дэ, республикын колхоз, совхо...зуудай тракторна бригадануудай 27 бригадир «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редакцида ерэжэ, журналистнуудтай уулзаа. Тиихэ үедөө тэдэнэр үнгэрһэн табан жэлэй туршада туйлаһан амжалтанууд, баян ургаса абадаг дүй дүршэл тухайгаа, мүн шэнэ табан жэлэй эхиндэ, 1971 ондо ямар зорилготойгоор ажаллаха байһан тухайгаа хөөрэжэ үгөө. Гадна трактор, машинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, хүдөө ажахын ургамалнуудай баян ургаса абаха хэрэгтэ юун һаад тойбо таганаб гэжэ хэлэһэн байна.

Энэ уулзалгын үедэ Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой тракторна бригадын бригадир А. Е. Хананов, тэндэхи «Заганский» колхозой бригадир Т. Д. Калашников, Захааминай аймагай Харацайн совхозой — П. Е. Филиппов, Түнхэнэй «Сибиряк» колхозой — В. М. Демин, Яруунын совхозой — В. Ф. Гнеушев, Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой — П. Л. Афанасьев, Баргажанай совхозой — Д. А. Михайлов, Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой — Н. М. Серебренников болон бусад үгэ хэлээ. Эндэ республикын Хүдөө ажахын министерствын главна инженер Л. Андреев байлсажа, уулзалгын эсэстэ үгэ хэлэһэн байна.

Тракторна бригадануудай бригадирнуудтай болоһон уулзалга тухай тодорхойгоор бэшэгдэжэ, манай газетэдэ һаяар гараха.

Районно партиина конференци

ТОДОРХОЙ УДАРИДАЛГА, ҮНДЭР ХАРЮУСАЛГА, ХАТУУ ЖУРАМ

Бэшүүрэй аймагай коммунистнууд наймадахи табан жэлэйнгээ түсэбэй даабаринуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө үнэн зүрхэнһөө тэмсэһэн, нилээд ехэ үүсхэл оролдолго гаргаһан, бага бэшэ амжалта туйлаһан байна. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, аймагай ажалшад газар тарьялангайшье, мал ажалайшье продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбөө али бүхы талаарнь дүүргэнхэй. Тиихэтээ хамта эбэртэ бодо малай, (тэрэ тоодо үнеэдэй) хонидой, шубуудай тоо толгойнь нилээд олошоронхой. Эндэ аймагай бүхы ажалшадай бэелүүлһэн тодорхой хүдэлмэриин аша үрэнь элеэр харагдана.

Тоосоото үе соо коммунистнууд тараан ажал хүгжөөлгэдэ илангаяа ехэ анхарал хандуулаа. Энэньшье ойлгосотой. Тараан ажал хадаа аймагай экономикын гол һалбаринь болоно бшуу. Бэшүүрэй аймаг үрэжэл ехэтэ газараар баян, ороохо таряа, үбһэ ногоо, хартаабха болон овощ ургуулдагаараа республика соогоо суутай аймагуудай нэгэн гээшэ. Тоосоото элидхэл хэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. В. Пластинин**, тэрэшэлэн конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд энэ асуудал дээрэ дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байна. Тараан ажал хүгжөөхэ талаар түбхын түрүүндэ юун хэгдээб гэхэдэ, тарьялангай газар горитойхоноор үргэдхэгдөө. 1600 гаран гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэһэн байна. Ороохо тараанай ургалта дээшэлээ. 1965 ондо дунда зэргээр гектар бүриһөө 9,1 центнер ороохо тараан абтаһан байбал, 1970 ондо 10,4 центнер абтаа. Ехэ бэшэшье һаа, ургалта болоһон байна. Теэд ган гасуур жэлнүүдэй болоһыень хараада абангүй байхын аргагүй. Гүрэндэ ороохо таряа худалдаха табан жэлэй түсэб 118 процент дүүргэгдэнхэй. Нилээд ехэ ороохо тараан түсэбһөө үлүүлэн худалдагдаһан байна. Аймагай олохон ажахынууд ороохо таряа, үбһэ ногоо, хартаабха болон овощ элбэгээр ургуулжа шададаг болонхой. Жэшээлхэдэ, 1970 ондо XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоз гектар бүриин 21 центнер ешмээн, 11,3 центнер шэниисэ ургуулһан байха юм. Калининай нэрэмжэтэ колхоз бүхы дээрээ дунда зэргээр гектарай 16,5 центнер ороохо таряа ургуулаа. Тиихэдэ «Дружба» колхоз 105000 центнер ороохо таряа ургуулжа абанхай. Бүхы ажахынуудай эды шэнээн ургаса ургуулжа абаһан байгаа һаань, нилээд ехэ ороохо тараан нэмэжэ абтаха байгаа бшуу.

Тараан ажал хүгжөөлгэдэ коммунистнуудай илангаяа ехэ анхарал хандуулхань гайхалтай бэшэ. Колхоз, совхоз бүхэн ороохо таряа элбэгээр ургуулаад байбал, алишье талаараа шүүбэритэй, ашаг олзотой байхань мэдээжэ. Гүрэндэ түсэбһөө үлүүлэн ороохо таряа худалдахадаа мүнгэн оршонь эрид ехэ болохо. Адууһа малда өөрын шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлдээд, малаа һайнаар таргалуулха, тиихэдэнь мяханшье, һүншье элбэг болохо ха юм. Али бүхы продукциин элбэгжэхэнь тарлан ажалай хүгжэлтэтэй, ороохо тараанай ургасатай нягта холбоотой болоно бшуу.

Зүгөөр дутуу дунданууд, алдуу эндүүнүүд тухай, энээниие усадхаха хэмжээнүүд тухай конференци дээрэ хурса хөөрэлдөөн болоо. Бага зэргэ амжалтын туйлагдабашье, аймагай экономикын энэ гол һалбариин хангалтагүй хүгжэжэ байһан тухайнь делегадууд сэхэ тэмдэглээ. Түбхын түрүүндэ ямар тиимэ дутагдал тохёолдоноб гэхэдэ, тарьялангай газар муугаар ашаглагдана. Табан жэлэй турша соо нилээд олон гектар шэнэ газар хахалагдажа, эдлүүриин болгогдобошье, түрүүн элдүүрилэгдэжэ байһан ехэхэн газар хаягдашанхай. Олохон ажахынуудта ороохо тараанайшье, үбһэ ногоонойшье, овощ болон хартаабхыншье ургаса хангалтагүй байһан зангаараа. Ороохо тараанай ургаса ургуулжа абаха талаар табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даабари дүүргэгдээгүй. Гол түлэб тараан ажалтай аймагта имнэ дутагдалай тохёолдожо байһанайнь гол шалтагаан юуб гэхэдэ, тарьялангай газар муугаар элдүүрилэгдэнэ, түрүү агротехникэ хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй, севооборот зүбөөр нэбтэрүүлэгдэнэгүй, үтэгжүүлгэ илангаяа минеральна үтэгжүүлгэ һайнаар хэгдэнэгүй. Яахадаашьеб һүүлэй жэлнүүдтэ минеральна үтэгжүүлгэ улам бүри багаар хэрэглэгдэдэг болошо байнхай. Жэшээлхэдэ, 1967 ондо бүхы дээрээ 1795 тонно минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэгдэһэн байбал, харин 1970 ондо миил 1500 тонно хэрэглэгдэһэн байха юм. Минеральна үтэгжүүлгэ багаар үгтэдэг болоо гэжэ аймагай хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлнэ. Республикын Хүдөө ажахын министерство энээндэ анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Ороохото ургамалнууд соохоо алининь хэды шэнээн тарихада бариишатайб, ашаг олзотойб, аша туһатайб гэжэ мүнөө хүрэтэр хүсэд тодорхойлогдоогүй байһаниинь гайхалтай. Энэ асуудал ойрын болзор соо шиидхэгдэхэ ушартай. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд, аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгтэ саашадаа гүн анхарал хандуулха болоно. Эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгэ гээшэ эндэ ехэ удха шанартай. Энэшье талаар шиидхэгдээгүй асуудалнууд баһа бии. Аймагай эрхэ байдалда хүсэд тааараха, үндэр баян ургаса үгэдэг, эрхим һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэтэй болоодүй ажахынууд бии байһаар.

Хуряангыгаар тобшолон хэлэхэдэ, шэнэ табан жэлдэ газар тарьялан үргэн далайсатайгаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр хүгжөөхын тулада тодорхой хэмжээнүүдые хараалха, бэелүүлхэ шухала болоһыень делегадууд тэмдэглээ. Һайшаамаар дурадхалнууд оруулагдаа.

Бэшүүрэй аймаг тэрэшэлэн сабшалангай газараар баян—14740 гаран гектар сабшалантай. Табан жэлэй туршада үбһэ ногооной ургаса нилээд ехэ болоо. 1965 ондо гектар бүриһөө миил 7,5 центнер үбһэн абтаһан байбал, 1970 ондо —15,7 центнер абтаа. Энээниие баян ургаса гэжэ тоолохоор бэшэ. Саашадаа эды шэнээн ургаса абаадшье байгаа һаа, ниитынгээ адууһа малые бүдүүн тэжээлээр хангажа шадахагүй болоно. Багсаажа тоолоод үзэхэдэ, 10 гектар сабшалангай газарта 12 толгой эбэртэ бодо мал, 75 толгой хонин, 11 гахай, 2 морин хүртэнэ. Эды шэнээн адууһа мал үбһэ тэжээлээр хангахын тула сабшалангай гектар бүриһөөнь ядахын сагта 30 центнер үбһэ ногоо ургуулжа абаха шухала. Тиимэһээ саашадаа үбһэ ногооной ургаса адагынь хоер дахин ехэ болгохо зорилго табигдана. Иимэ амжалта туйлахын тулада сабшалангаа эрид һайжаруулха, уһалууриин газар үргэдхэхэ, алибаа үтэгжүүлгэ үргэнөөр хэрэглэхэ, ургасаар баян, шанар һайнтай ногоо боломоор газартань ехээр тариха гэжэ коммунистнууд дурадхал оруулна.

Кукуруза, куузику гэхэ зэргын тэжээлэй ургамалнууд бага бэшээр таригдадаг. Теэд ургасань ажахынуудта тад ондо ондоо байна. Жэшээнь, 1970 ондо XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо куузику тараад, гектар бүриин 364 центнер ургаса абаад байхадань, харин «Дружба» колхоз миил 98 центнер ургуулһан болоно. Энэ юун дээрэһээ иимэ болоноб гэбэл, куузику тариһан газараа саг соонь элдүүрилнэгүй, буртаг үбһэнһөөнь сэбэрлэнэгүй. Ургамалда ямараар ханданаш, уһалха, үтэгжүүлхэ, элдүүрилхэ талаар хэр ехэ үүсхэл оролдолго гарганаш, тэрэнэйнгээ зэргээр ургаса абаха байна бшуу. Аймагай колхоз, совхозуудта кукуруза хэр ехээр ургуулагданаб гэжэ хараад үзэбэл, баһал тон иимэрхүү байдалтай. Теэд зарим ажахынуудта ургуулагдаһан нэгэ центнер корнеплодой өөрынь үнэ сэнгэй миил 80—90 мүнгэтэ болоходонь, харин нүгөөдэ ажахынуудтань анар 5—6 түхэригтэ боложо байха юм. Ургамалда тад ондо ондоогоор хандаһанай гэршэ эндэшье эли тодоор харагдана бшуу.

Мал ажалай талааршье хараад үзэхэдэ, бүхы дээрээ нилээд амжалта туйлагдаа. Табан жэлэй турша соо эбэртэ бодо малай (тэрэ тоодо үнеэдэй), илангаяа хонид болон шубуудай тоо толгой олошороо, малай ашаг шэмэнь ехэ болоо. Жэшээлхэдэ, 1965 ондо дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 1568 килограмм һүн һаагдаһан байбал, 1970 ондо—1726 килограмм һаагдаа. Тиихэдэ нёдондо зун дунда зэргээр хонин бүриһөө 3,3 килограмм нооһон хайшалагдаа. Зүгөөр ажахынуудай байдал хоорондоо яахадаашьеб ехэхэн илгаатай байна. Газарайшье, байра байдалайшье, тэжээлэйшье талаар адлирхуу эрхэ нүхэсэлтэй хоёр ажахын ажалай дүнгүүдые сасуулжа хараад үзэхэдэ, тад ондо ондоо байха юм. Жэшээлхэдэ, 1970 ондо «Рассвет», «Победа» колхозуудай 100 хонин бүриһөө 100 хурьга абаад байхадань, зарим ажахынууд энээнһээ һуралгүй үсөөн хурьга абаһан байна. Зарим ажахынуудай дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 2200 килограмм һүн һаахадань, нүгөөдэ ажахынуудынь миил 1500 килограмм һааһан байха юм. Иимэрхүү ушарнуудые тоолохо болоо һаа, үсөөн бэшэ.

Адлирхуу эрхэ нүхэсэлтэй ажахынуудай ажалайнь үрэ дүн яахадаа иимэ илгаатай байнаб гэхэдэ, энэ хадаа гол түлэб ударидалгын шанарһаа болоно, дааһан ажалдаа хүнүүдэй хэр ехэ харюусалгатайгаар хандадагһаань дулдыдана. Ажахын хүтэлбэрилэгшэдшье партийна организациин секретарьнаршье, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдшье энээн дээрэһээ шухала тобшолол хэхэ болоно. Олониитэ ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэриин үргэн далайсатайгаар эмхидхэгдэдэг, партийно-эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэриин саг үргэлжэ ябуулагдадаг, социалис мүрысөөн һайнаар дэлгэрүүлэгдэдэг газарта ажалай үрэ дүн хэзээдэшье ехэ байдаг.

Жэшээ болгон, «Победа» колхозые хараад үзэе. Энэ колхоз аймаг соогоо түрүү ажахынуудай нэгэн байһанаараа үнинһөө хойшо суутай ха юм. Ороохо таряа, овощ, һүн, мяха, нооһо болон бусад продуктнуудые гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб колхоз үлүүлэн дүүргэнхэй. 1970 ондо колхоз хонин бүриһөө хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэнхэй. Дунда зэргээр хонин бүриһөө 5,1 килограмм нооһо хайшалжа абаа. Үнеэн бүхэнһөө 2200 килограмм һүн һаагаа. Дүрбэн жэлэй турша соо колхоз 414 гектар шэнэ газар хахалжа, элдүүриин болгоо. Энэнь аймагай бүхы табан совхозой бултанайнь хахалаашаһаа һуралгүй ехэ. Үсөөнөөр хэлэхэдэ, тодорхой ударидалга, үндэр харюусалга, хатуу журам хэрэгтэй.

— Экономико болон культураяа хүгжөөхэ хэрэгтэ колхозой туйлаһан амжалтада коммунистнуудай оруулһан хубитань ехэ,—гэжэ парткомойнь секретарь нүхэр А. Я. Кузнецов хэлээ. — Коммунистнуудай диилэнхи олонхинь сэхэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлнэ. 65 коммунистнуудай 30-ниинь механизатораар, 17-ниинь мал ажал дээрэ хүдэлнэ. Эдэнэр бултадаа түрүү үүргээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, колхозниктуудай дунда хүндэтэй, алдар суутай болонхой. Олонхинь үзэл сурталай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Пропагандистнар, политинформаторнууд, агитаторнууд, элидхэлшэд болоод, олониитэ ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри оролдосотойгоор ябуулжа байһан коммунистнууд олон. Хонишод, һаалишад болон механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр эмхидхэгдэнхэй. Мүрысөөнэй дүн хараалагдаһан болзор соогоо согсологдон гаргагдажа, хэнэй илаһаниинь, хэнэй илагдаһаниинь тодоруулагдаад, түрүүшүүл урмашуулагдана. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай тусгаар бюллетень дээрэ гү, али ханын газетэдэ дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнэ. 1970 ондо ехэ амжалта туйлаһан түрүүшүүл Арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ Москва ошожо ерэнхэй. Олохон түрүүшүүл элдэб курортдо ошохо путевконуудаар шагнагдаад, бэеэ эмшэлүүлжэ, амаржа ерэһэн байна. Манай колхозниктууд КПСС-эй XXIV съездые ажалай амжалтаар угтахын тула ехэ шударгыгаар ажаллажа байнхай. Хонин бүриһөө хурьга түлжүүлхэ, 5 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалжа абаха, адууһа малаа тобир тарганаар ондо оруулха, ерэхэ хабарай тарилгые хүсэд бэлэдхэлтэйгээр угтахын тула хамаг бүхы машина, техникээ съездын нээгдэтэр заһабарилжа, бүрин дүүргэхэ гэһэн уялгатайбди. Эдэ бүхы уялгануудаа колхозниктуудайнгаа дүүргэжэ шадаха байһан тухайнь нүхэр Кузнецов үнэн зүрхэнһөө этигэнгеэр мэдүүлбэ.

Иимэ жэшээнүүдые олохон партийна организацинуудай ажабайдал дээрэһээ, ажал хүдэлмэри дээрэһээ дэлгэрэнгыгээр харуулжа болохо байна. Энээн тухайда тоосоото элидхэл соошье, делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд соошье тодо һоноороор тэмдэглэгдээ. Аймагай коммунистнууд арюун һайхан хэрэгүүдээрээ, үнэн сэхэ үгөөрөө партийнабэшэ хүнүүдтэ ёһотой үльгэр жэшээ харуулна, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл бадаруулна, тэдэниие шэн габьяата ажалда зоригжуулна. Тиимэл хадань партийнабэшэ хүнүүд, олониитэ ажалшад коммунистнуудта үнэн зүрхэнһөө этигэн, найдамтайгаар даган ябана.

Конференциин делегадууд: «Рассвет колхозой түрүүлэгшэ Е. З. Утенков, «Дзержинский» совхозой парткомой секретарь И. Т. Хлызов, «Дружба» колхозой бригадир С. Д. Линхоев, Бэшүүрэй совхозой директор Б. Б. Юмсунов, Хёлгын леспромхозой директор А. С. Кочетов, Охин-Булагай совхозой директор С. Г. Санжиев, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь П. П. Ефимов, Хёлгын совхозой директор Г. А. Жаркой, аймагай врач С. И. Суворова, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. Н. Санжиев болон бусад олохон нүхэдүүд үгэ хэлэхэдээ, партийна эхин организацинуудай хэжэ байһан эмхидхэлэй болон үзэл сурталай хүдэлмэриие тэмдэглэхэ зуураа, мүн баһа дутуу дунданууд тухай, тэдэниие усадхаха тодорхой хэмжээнүүд тухай тодорхой дурадхалнуудые оруулаа. Конференци дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ нюур сахингүй хэгдээ.

Олохон ораторнуудай тэмдэглэһэнэй ёһоор, КПСС-эй райкомой хүдэлмэриин гол дутагдал гэхэдэ, баталан абаһан тогтоолнуудайнгаа хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһыень нарин нягтаар хинан шалгадаггүй, тэдэ тогтоолнуудаа дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэдэггүй, зарим ушарта энэ асуудалаар партийна эхин организацинуудта бодото туһа хүргэдэггүй байба. Тиимэһээнь шухала асуудалнуудаар баталан абтаһан КПСС-эй райкомой бюрогой зарим тогтоолнууд бэелүүлэгдэнгүй саарһан дээрээ үлэшэһэниинь элирүүлэгдэбэ.

Бэшүүрэй аймагай колхоз болон совхозууд экономико болон культураяа эрид түргэн хүгжөөхэ дүүрэн арга боломжотой. Теэд эдэ баян арга боломжонууд үшөө хүсэд хэрэглэгдээгүй байһаар. Энээн тухайда конференциин делегадууд хурсаар тэмдэглээ.

Шэнэ табан жэлдэ абаһан социалис уялгануудаа аймагай ажалшадай дүүргэхээр зоригжонхой байһан тухайнь конференциин делегадууд мэдүүлбэ.

КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Н. Е. Медведев** конференци дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

* * *

Конференци дээрэ шэнээр һунгагдаһан КПСС-эй райкомой пленум боложо, эмхидхэлэй асуудал шиидхэбэ. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **А. В. Пластинин**, райкомой секретарьнуудаар нүхэд **В. В. Танхаев**, **И. П. Ефимов** гэгшэд һунгагдаа.

Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Хурамхаанай леспромхозой доодо складта хэдэн бригада ажалладаг. Тэдэнэй дунда [...]торович Бурдуковай бригада социалис мүрысөөндэ жэлһээ жэлдэ ходо түрүү һуури [...] коллектив ехэ эбтэй эетэй ажалладаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир П. В. Бурдуков (зүүн гарһаа), А. Степанов, З. Банщикова, [...]ский, Г. Верхотуров, А. Кирнков.

С. БАЛДУЕВА

ЗОРИЛГОНУУДАА ЗҮБШЭ[...]

Аймагай түб — Нарһата тосхоной соёлой байшан соо һаяхан ажахынуудай түрүүшүүлэй зүблөөн үнгэргэгдэбэ. Эндэ Яруунын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Ц-Д. Жалсанов элидхэл хэжэ, үнгэрэгшэ ойн баярай жэлэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүд ба байгша оной хараа түсэбүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн юм.

1970 ондо аймагай ажахынууд гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха, худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэн юм. Агуу ехэ вождь Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярта дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон Яруунын, Исэнгын «Комсомольский» ба «Юбилейный» совхозууд газар тарьялангай, мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ даабари жэншэдгүй бэелүүлжэ, онсо шалгараа.

Партиин XXIV съездын болохо энэ жэлдэ колхоз, совхозууд эхэ орондоо 41 мянган центнер мяха, 78 мянган центнер һүн, 4510 центнер нооһо, 450 мянган үндэгэ, 40 мянган центнер таряа, 1 мянган центнер хартаабха, 1100 центнер овощ худалдаха, тушаахаар хараална. Эдэ бүхы даабаряа бэелүүлхын тула колхоз, совхозуудай ажалшад нэн түрүүлэн газар тарьялангаа үндэһөөрнь һайжаруулха, лугомелиоративна отрядуудые хаа хаанагүй байгуулжа, хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдээр, машина техникээр хангаха гэжэ хэлсээ. Тиихэдэ тарьялан, сабшалан дээрээ 52500 тонно наг шэбхэ гаргажа, 750 гектар сабшалангаа үтэгжүүлхэ, 1400 гектар сабшалан үндэһөөрнь һайжаруулха, 2210 гектарта олон жэлэй ногоо тарихаар түсэблэбэ. Тэрэшэлэн 800 гектар шэнэ газар элдүүрилжэ, 330 гектар һайжаруулагдаһан бэлшээри бии болгохоор хараална.

Яруунын совхозой түрүү һаалишан Мэдэгма Жигмитовна Батомункуева аймагай һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгөөр онсо шалгаржа, 1970 оной чемпион гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Энэ һаалишан, жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2292 килограмм һүн һаажа алдаршаһан юм. Бүхыдөө аймаг дотор 2 мянганай хилэ дабаһан һаалишад нилээд олошороо. Мүнөө эдэнэй тоо 59 болоо.

Ажахынуудаймнай хонишод үнгэрэгшэ жэл мүн лэ горитойхон амжалта туйлаба. «Коммунизм» колхозой эхэ хонидой отарые даагша Цыдендамба Цыбикович Доржиев хонишодой мүрысөөндэ түрүүлжэ, аймагай чемпионой торгон лентэ нэмэрибэ. Тэрэшэлэн механизаторнуу[...] ряашадай дундаһаа [...] колхозой үнинэй механиза[...] хэр Бардоев онсо шалгар[...] лэ чемпионой торгон лент[...] тэбэ.

Энэ зүблөөн дээрэ [...] 120 гаран түрүүшүүлдэ [...] лэлэй грамотанууд, үнэт[...] гүүд барюулагдаа. Гүрэн[...] ажахын продуктнуудые [...] ха, тушааха түсэбөө [...] дүүргэһэн Яруунын, [...] совхозуудта, «Победа» [...] дамжуулгын Улаан туг, [...] шан барюулагдаба. Мүн [...] һаалиин гүүртэнүүдэй мү[...] дэ эрхимлэһэн Мухар[...] даадаг һаалиин гүүртэдэ [...] нын совхозой 4-дэхи [...] дамжуулгын улаан вым[...] төө.

Жэлдээ нэгэ удаа үнг[...] дэг ээлжээтэ энэ зүблөөн[...] арбаад хүн үгэ хэлэжэ, [...] хи хараа зорилгонуудаа [...] дүүргэхэ, бии байгаа [...] нуудаа усадхаха тухай [...] дурадхалнуудаа мэдүүлбэ.

Мүнөө үедэ аймагайм[...] хоз, совхозуудай ажалша[...] партиингаа ээлжээтэ XXI[...] дын хүндэлэлдэ дэлгэрһэ[...] лис мүрысөөндэ хам о[...] абаһан түсэб, уялгану[...] лүүлжэ эхилээ.

Ц. ГАЛСА[...]

ЭРХИМЛЭГШЭДТЭ —
КУРОРТЫН ПУТЁВКО

Прибайкалиин аймагай соёлой байшан соо ажалай түрүүшүүл һаяхан сугларжа, саашанхи зорилгонуудаа хэлсэбэ. Тэдэнэй дунда байлсаһан залуу һаалишад Надя Юдаева Валя Воротникова хоёр тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. Эдэ хоёр үнгэрэгшэ жэлдэ наймадахи класс дүүргээд, һаалишад болохоёо «Заветы Ильича», «Прибайкалец» колхозуудта ошоһон юм. Эдэ басагад жэлэй дүүрэхэдэ яһала һайн амжалта туйлаһан байна.

— Һаалишан болохо зорилготой минии фермэдэ ерэхэдэ, һаалишад бултадаа намайе дуратайгаар угтажа абаад, өөһэдынгөө дүршэлдэ һургаа һэн. Тэрэниие нь би хэзээдэшье мартахагүйб, —гэжэ Надя Юдаева сугтаа хүдэлдэг һаалишадтаа баяр баясхалан хүргэнэ.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэд дурсагдагша хоёр басагадта түрүүшынхеэ тугаллаһан гунжадые даалгажа үгэһэн байха юм. Тиигээшье һаань, эдэнэр даалгабаряа эрхим һайнаар дүүргэжэ, аймаг соогоо түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ шадаһан байха юм. Эдэнэр үнеэн бүриһөө 2900—2751 килограмм һүн һааһан. Жэлэй туршада иимэ бэрхээр ажаллажа гараһан эдэ хоёрто «Аймагай эрхим һаалишан» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоод, курорт ошохо путёвко барюулагдаба.

Тэрэшэлэн аймагай һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн 11 һаалишад курортдо ошохо путёвконуудаар шагнагдаһан байна. Тэдэнэй дунда «Прибайкалец» колхозой, «Прибайкальский» совхозой үнинэй һаалишад А. А. Голубева, Т. Н. Дружинина гэгшэд бии.

Түрэл партиингаа XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон һаалишад гүрэндэ һүн тушааха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэнэ.

П. ГРИГОРЬЕВ.

УЯЛГАЯА ШЭНЭЛБЭ

Улаан-Үдын нефтебазын коллектив республикынгаа хүдөө ажахые шэнгэн түлишөөр һайнаар хангаха зорилго урдаа табидаг. Тэдэнэр партиин ээлжээтэ XXIV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэжэ шиидээд, һаяшаг социалис шэнэ уялга абаба.

Жэлэйнгээ даабари табан хоногоор уридшалан дүүргэжэ, промышленна предприятинуудые колхоз, совхозуудые шэнгэн түлишөөр һайса хангаха. Цистернэнүүдтэй, вагонуудай миин байха сагые 2 процентээр доошолуулха. Мүн урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын 20 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 5 мянган түхэригэй арьбалалта хэхэ. Энээнэй ашаар ажалайнгаа бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ уялга соонь бэшээтэй.

М. СУТУРИН.

«50 ЛЕТ ОКТЯ[...] КОЛХОЗДО

ТҮЛНҮҮДЫНЬ ӨӨД[...]

Ажахын түрүү хониш[...] гэн Мэлс Ошорович Арзу[...] нүхэртээ 240 эхэ хони[...] ра хэдэн жэлэй туршада [...] жа, жэл бүри тоо толго[...] шоруулжа байдаг юм. Му[...] абалгын халуун һаһые [...] түгэс бэлэдхэлтэйгээр [...] байна. Хорёо соонь о[...] сэбэр, хонидойшье эдих[...] элбэг байдаг. Һайн гар[...] түлжүүлэгдэһэн хурьга[...] өөдэргэн, ондоо хүнэй [...] хашаа соогуураа иишэ, [...] һүрэлдэнэ, собхоролдоно. [...] эндэ 160-аад хурьган [...] булта хоног, үдэрөөрөө [...] лагдан хашаа бүридэ [...] Үшөө 70-аад хурьган [...] хаар хүлеэгдэнэ.

ТҮРҮҮ МАЛШАН

ШАБАР-ТАЛА. Энэ [...] тус ажахын һарлаг үнэ[...] зүнгүй, харууһалагдадаг [...] бүлөөрөө хээрэ мал адуу[...] һан Гасаран Ошорович [...] ковтан жэл бүри түл о[...] жа, бусадай дундаһаа [...] даг байна.

Үрөө гэжэ нютагта Даб[...] Чимитович Путунхеев, [...] гүүдые адуулдаг юм. [...] Соведэй депутат нүхэр П[...] ев жэл бүри хайнаг туга[...] абажа, томо болгодог бай[...] залуу малаа 3—4 наһата[...] гожо, бэеэ хүсэһэн тарга[...] гүрэндөө тушаадаг зан[...] лонхой.

Д. ДУГАР[...]

Ахын аймаг.

БАЯР АСАРДАГ БАРИЛГАШАД

Захааминай аймагай Баянголой совхоз шэнэ барилгада 160 мянган түхэриг жэл бүри һомолдог юм. Энэ мүнгөөр яһала ехэ барилга хэхээр даа. Һүүлэй үедэ совхозой түб һууринда, отделенинүүдтэ мүн лэ холын отара, фермэнүүдтэ байрын шэнэ гэрнүүд олоор баригдаа.

Байгша он соо тус совхоздо 50 үхибүүдэй саад, хамтын байрын гэр, 14 машинын гараж, 600 хонинной, 100 тугалай байра, арбан долоон айлай орохо гэрнүүд баригдахаар хараалагданхай.

Энэ зорилгоёо дүүргэхын тула арба-арбан хүнһөө бүридэһэн барилгашадай гурбан бригада эмхидхэбэ. Үнинэй барилгашан Михаил Бадмажаповай бригадынхид совхозойнгоо ажалшадта нилээд олон гэр барижа, баяр баясхалан асарһан байха. Тэрэнэй даадаг бригадынхид совхозойнгоо хоёрдохи отделениин ажалшадта клуб барижа байна. Мүнөө торхыень табижа дүүргээд, хушалта хэхэ ойртоо. Партиин ээлжээтэ XXIV съездын урдахана тэрэнээ ашаглалгада тушаахаар шиидэнхэй.

Зураг дээрэ: Баянголой совхозой барилгашадай бригадир М. Бадмажапов прораб В. Дамбаевтай хамта шэнэ түсэб лаблан зохёожо байна.

К. ГАБЛЕВАЙ фототекст.

СОВЕТ ОРОНДОО МНАЙ

ГОРНЯГУУДАЙ АЖАЛАЙ ВАХТА

ВЛАДИВОСТОК. «Сихали» гэжэ комбинадай шанаржуулгын фабрикада үдэр бүри хэдэн мянган тонно руда асарагдана. Энэ фабрикын коллектив тус руда шанаржуулжа, туулга, цинк, мүнгэ болон бусад үнэтэ металл гаргадаг юм. Горнягуудай коллектив шэнэ жэлэй түрүүшын һарада габшагай һайнаар ажаллажа байнхай. Ю. Рахманов, А. Мулахметов, Н. Петренко гэгшэдэй хүтэлбэридэг проходчигуудай бригаданууд эндэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй манлайда ябана.

Шэнэ жэлэйнгээ түсэб, КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа «Приморский» руднигай, комбинадай бусад цехүүдэй коллективүүд нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

«Сихали» комбинат хүгжэн һалбарһаар. «Николаевский» гэжэ шэнэ рудник бодхоогдоно. «Садовый» гэжэ полиметаллай шэнэ уурхай шэнжэлэгдэнэ.

Шэнэ продукци

Ошой бүд нэхэгшэд дотор хубсаһанай бүд гаргажа эхилбэ. Эндэ баригдажа байһан текстильнэ комбинадай фабрикын коллектив түрүүшын 100 мянган метр иимэ бүд гаргаа.

Киргизэй ССР-тэ һүүлэй жэлнүүдтэ дотор хубсаһа оёдог бүд ехээр гаргадаг болонхой. Эндэ гаргагдаһан бүд манай ороной бүхы союзна республикануудай магазинуудта энэ жэлдэ эльгээгдэжэ эхилхэнь.

Ошой бүд нэхэгшэд шэнэ жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые 50 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, КПСС-эй ээлжээтэ съездын нээгдэхэ үдэр болотор 5 миллион метр бүд нэхэн гаргаха зорилготой.

Киргизэй ССР.

Хоёр миллион холодильник

Москвадахи Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой коллектив хоёр миллион холодильник бүтээн гаргаба. Энэ заводой коллектив жэл бүри холодильник олоор хэдэг болоо. Түрүүшын 13 жэлэй туршада 1 миллион холодильник гаргаһан байгаа һаа, хоёрдохи миллионоо зургаан жэл соо бүтээн гаргаһан байна.

ПАРТИИН СЪЕЗДДЭ — ЭРХИМ УГТАМЖА

ЧЕРВОНОГРАД. (Львовско область). Львовско-волынска бассейнэй горнягууд жэлэй эхинһээ эршэ түгэсөөр ажаллажа байна. Тэдэнэр үдэр бүхэндэ түсэбһөө үлүүлэн 1000 тонно шулуу нүүрһэ малтана. Съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр эндэхи ажалшад даабариһаа гадуур 100 мянган тонно нүүрһэ малтан абахабди гэһэн социалис уялга абанхай.

(ТАСС).

БАКИНСКА ФУНИКУЛЕР. Тэрэ харгы городой [...]шадархи районние Кировэй нэрэмжэтэ парктай холбо[...] юм.

ТАСС-ай фотохроник[...]

СОЁЛШОДОЙ АЖАЛ СОГТОЙ

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда соёлой хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар Мухар-Шэбэрэй аймагай соёлшодой дүй дүршэлһөө

Хоринн аймагай Онинноборск тосхоной соёлшод болон интеллигенцинн үүсхэлые Мухар-Шэбэрэй соёлой хүдэлмэрилэгшэд халуунаар дэмжэн, ажалшадай культурна эрилтэ хангаха талаар, КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ нимэ социалис уялганууды абаһан байна.

Ниитынгээ ажахы яажа хүгжөөхэ тухай ажалшан бүхэнэй, коллектив бүхэнэй абаһан уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэ бодото нүлөө үзүүлхэбди. Тинхэдээ КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1969 оной), нюлиин (1970 оной) Пленумүүдэй шиидхэбэрниүүдые олонниитэдэ гүнзэгыгөөр ойлгуулжа үгэхэбди. Соёлшон бүхэн ажахы, аймаг, республика, совет орон соо болон дэлхэй дээрэ боложо байгаа һүүлэй һонинуудые хүн зондо ходо мэдээсэжэ, тодорхой хөөрэлдөө хэжэ байха.

Социалис мүрысөөнэй дүн саг соонь гаргажа, согсололсожо, хэдэй уридлажа, хожомдожо ябаһан тухай хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэжэ, хэрэглэгдээгүй арга боломжо, нөөсэнүүдые, дутуу дунданuудые элирүүлгэдэнь, партийна организацинуудта дайшалхы туһаламжа хүргэхэбди. Ханын газетэнүүдэй, «Дайшалхы хуудаһануудай» үүргэ дээшэлүүлжэ, харуулан ойлгуулха агитаци үргэнөөр дэлгэ-

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУДҺАА

рүүлхэбди. Хүдөөгэй клуб, библиотекэ, соёлой байшан, фермэ, гүүртэ, хонишодой бригада бүхэнине плакат, лозунг, зурагуудаар шэмэглэн гоёохобди. Тэндэ «Коллектив бүхэнэй социалис уялга ба мүрысөөнэй гурим», «Манай ажахы съездһээ съезд хүрэтэр», «Ажалай алдар солын булан», «Шэнэ табан жэлдэ аймагай ажахынуудай бэелүүлхэ зорилгонууд» гэхэ мэтэ гаршагуудтай плакат, «Дайшалхы хуудаһанууд» үлгэгдэжэ байха.

Холын малшадые онсо анхархабди. Тэдэндэ нүүдэл библиотекэ, автоклуб һарадаа хоёр удаа ошожо, номуудые һэлгэхэ, түрүү дүй дүршэл, хүдөө ажахын эрдэм ухаанай туйлалтанууд тухай хэблэлэй материалнуудаар шэнжэлэл хэхэ, концерт табиха, кино харуулха юм.

Социалис мүрысөөнэй ябасые элирхэйлһэн, гүнзэгы удхатай программа бэлдүүлжэ, агитбригаданууды хүдөөгэй клуб, соёлой байшан бүхэндэ эмхидхэн, томодхогдоһон фермэнүүдэй малшадые саг үргэлжэ хангажа байхабди. Тэдэнтэй хамта медицинын, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдые һарадаа нэгэнһээ үсөөн бэшээр аяншалгадаа хабаадуулхабди.

Отара, фермэ, гүүртэ, бригада бүхэнэй улаан булангые соёлой гуламта болгохобди.

Клуб, соёлой байшан бүхэндэ ленинскэ тематикаар, партиин ЦК-гай декабриин (1969), нюлиин ба декабриин (1970) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдээр, СССР-эй Верховно Соведэй наймадахи зарлалай хоёрдохи сессиин, КПСС-эй XXIV съездын материалнуудаар бүхыдөө 150 лекци, тематическа 60 үдэшэ, аман үгын 50 журнал, шэнэ ёһо заншалай 30-һайндэр, 75 концерт үнгэргэхэбди. «Ехэ һүнэй түлөө», «100-һаа 100 хурьга» гэһэн темэнүүдээр уншагшадай конференцинүүдые «Эрдэм» совхоз, «Искра», «Родина», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта үнгэргэхэбди.

Бүхы хэмжээ ябуулгаяа үзэл сурталай үндэр хэмжээндэ, эмхидхэл һайнтайгаар бэелүүлхэбди. Тинхын тула соёлой хүдэлмэришэн бүхэн өөрынгөө эрдэм һургуули, бэлиг шадабаряа саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ.

АМЖАЛТА, БЭРХЭШЭЭЛНҮҮД

«Буряад үнэн» газетэдэ тээсгэн бэшэһэн статьягай зарим хубинуудые би дэмжэхэ байнаб. Нээрээшье, соёлой гуламтануудай ябуулдаг хүдэлмэриинь удха шанар, онол арганууд мүнөөнэй хүн зоной эрилтые гүйсэд хангажа шаданагүй. Энээнэй гол шалтагааниинь, минии һанаашаар, бэлэдхэл ехэтэй кадрнуудай дуталдадагһаа болоно гэжэ хэлэхэ байнаб.

Аймаг доторнай соёлой 50 эмхи [...]гаан бии юм. Клуб, библиоте[...] кино-түхеэрэлгэгүй нэгэшье [...]ринние олохогүйт. Аймагай түб [Му]хар-Шэбэртэ соёлой байшан, [...]р библиотекэ, арадай театр, [...]нернүүдэй байшан, нүүдэл ав[токл]уб, хүүгэдэй хүгжэмэй һургуу[ли] [...]нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, соёлой [...]онл комплекс байгуулагданхай. [КП]СС-эй XXIII съездһээ хойшо [...]гээрэлэй эмхи зургаануудай [...]хидынь шэнэ гэрнүүдтэ орон[...]. Хэрбээ 1966 ондо аймаг до[тор]най соёлой миин хоёр байшан [...]оал, мүнөө арба болонхой. [Со]ёлой эдэ гуламтанууд колхоз, [сов]хозуудай мүнгэн зөөреэр ба[ри]гдаа, баригдажа байнашье. Ж[...]ань, Шэнэ-Заган. Шаралдайда [хо]ёр дабхар соёлой байшангууд, [Мух]ар-Шэбэр, Подлопаткада хүдөө[гэй], Дээдэ-Һутайда колхозой клу[б] [...]уд ашаглалгада үгтөө. Ерэхэ [...]дэ «Знамя Ленина» колхозой [...]тай һууринда колхозой клуб, [...]тын, «Эрдэм» совхозуудта [хүд]өөгэй соёлой байшангууд ба[ри]гдажа, ашаглалгада тушаагдаар хүлеэгдэнэ. Тиихэдэ Боом, [...]рһата, Галтай һууринуудта хү[...]гэй, Шаралдай, Хонхоло, Шэнэ[...]анда хүүгэдэй библиотекэнүүд [...]гдээ.

[Һ]үүлэй гурбан жэлэй туршада [...]он доторнай түүхэтэ событинууд [...]-Совет засагай тогтоһоор, ленин[...] комсомолой байгуулагдаһаар [...] жэлэй, фашис Германиие ила[һ]ар 25 жэлэй, В. И. Ленинэй [тү]рэһөөр 100 жэлэй ойн баярта [...]рнүүд тэмдэглэгдээ. Түүхэтэ [...] үдэрнүүдтэ бэлэдхэлгын, үн[гэ]рэлгын үедэ соёлой хүдэлмэри[...] шэнэ онол аргануул хэрэглэг[дэ]һэн, ажалшадай культурна эрил[тэ] хангалга нилээд һайжарһан [ба]йна. Соёлой гуламта бүхэндэ ле[нин]скэ таһалганууд, дайшалхы ба [аж]алай алдар солын булангууд [...]гдажэ, тэндэ ленинскэ темати[к]аар лекцинүүд уншагдана, аман [үг]ын журналнууд, элдэб үдэшэ[н]үүд үнгэргэгдэнэ. Жэшээнь, Түг[...]ын, Хонхолын, Никольскын болон бусад клубуудта «Ленинскэ [...]ал суртал үргэлжэлһөөр ба ила[һ]аар», «Зүрхэ сэдьхэлээрээ Ленинтэй хамтабди», «Нүхэр Ленин, [ш]амда элидхэнэбди», «Ленин ба [хү]гжэм» гэхэ мэтэ темэнүүдээр [а]ман үгын журналнууд олон зо[н]ой хабаадалгатайгаар, һонирхолтойгоор үнгэргэгдөө. Эдэ хүдэлмэ[ри]дэмнай нютагай интеллигентнэр, [ила]нгаяа багшанар аргагүй ехэ ту[һ]а хүргөө, хүргэнэшье. Мүн колхоз, совхозуудта соёлой үдэрнүүдые үнгэргэлгэ олон зоной хабаадалгатай ёһотойл һайндэрнүүд болоһон байна. Саашадаашье иимэ [ү]дэрнүүдые жэл бүри үнгэргэхэбди. Энэмнай соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ шэнэ онол арга болоно [ш]уу.

Онинноборскинхидай һайн һайхан үүсхэл манай аймаг дотор [...]гэдэ ниитын хэрэг боложо дэмжэгдээд, тосхон бүридэ культурна [...]галтын хэмжээ ябуулганууд [...]ээр зохёогдоод, бэелүүлэгдэжэ [ба]йнабэ. Соёлой хүдэлмэриие эрид [һ]айжаруулжа, ажалшадай эрилтые гүйсэд хангаха гэһэн үргэн ехэ хүдэлөөнэй дэлбэрээд байха үедэ Зэдын аймгүйсэдкомой соёлой таһагые даагша Т. Ф. Павловагай

Соёлой эмхи зургаануудта аймаг доторнай 65 хүн ажалладаг. Тэдэнэй 25-нь тусхай һургуули дүүргэһэн мэргэжэлтэд. Эдэ эмхи зургаанууд, материальна баазаараа һайн байбашье, кадрнуудаар, хүгжэмэй инструментнүүдээр ядалсана. Олонхи мэргэжэлтэднай библиотекарьнүүд юм. Клубай хүдэлмэрилэгшэд сооһоо миин 4-нь тусхай һургуули дүүргэһэн мэргэжэлтэд. Ушар нимэһээ клубай хүдэлмэрилэгшэдые, илангаяа баянистнуудые бэлэдхэлгэдэ соёлой таһаг гол анхаралаа хандуулдаг. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада Улаан-Үдэдэ дүрбэн баянистнуудые һургаабди. Тэдэнэймнай хоёрынь аймаг соогоо ажаллана. Мүнөө гурбан хүн һуража байна. Соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэлгэдэ, колхоз, совхозууд анхаралаа мүртэйгөөр хандуулдаггүй. Энэ асуудалые соёлой таһаг шиидхэхэ баатай бэлодог. Аймаг соогоо томо ажахынуудай нэгэн болохо «Знамя Ленина» колхоз клуб, библиотекэнүүдые олоор баридагшье һаа, кадрнуудые бэлэдхэдэггүй заншалтай. Мүнөө колхоз, совхозууд хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые дээдэ һургуулинуудта өөһэдынгөө мүнгэн зөөреэр һургадаг болонхой. Харин соёлой хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ дурагүй байдаг. Тиимэһээ шэнээр баригдаһан соёлой гуламтануудай хүдэлмэринь мүнөөнэй эрилтэдэ харюусамаар ябуулагдадаггүй, һонигүй байдаг. Тэрээнһээ уламжалан хүнүүд клубта ерэжэ үгэдэггүй, гэртээ һуугаад сэнхир экранаа хаража һуугаа һаамнай дээрэ гэжэ хөөрэлдэдэг.

Гадна клубай хүдэлмэридэ шуналтай хүнүүдшье соёлой гуламтые даажа абаад, ажал хэрэгыень һайжаруулжа шададаггүй баримта али олон ушардаг. Эндэ тэдэниие зэмэлхын аргагүй байдаг. Юуб гэхэдэ, тэрэ уран һайханай бүлгэм арай гэжэ эмхидхээд, тэрэнээ бэхижүүлжэ, саг үргэлжын һайн бааза болгожо шададаггүй. Ушарынь ажахын хүтэлбэрилэгшэдһөө эхилээд, партийна, комсомолой, профсоюзай организацинууд болон Совэдүүд хүрэтэрөө тэрээндэ бодото туһаламжа үзүүлдэггүй. Тиихэдэнь эхилһэн үүсхэлынь һуларжа, һүүлэй һүүлдэ уран һайханайнь бүлгэм таража захалдаг гэжэ сэхэ руунь хэлэлтэй. Хүдөөдэхи соёлой хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэбэл, нэн түрүүн колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие ажахын асуудалһаа дуташагүй шухала хэрэг гэжэ тоолодог болохо зэргэтэй. Тингээд лэ байбалнай, клуб, библиотекэдэмнай хүнүүд дуратайгаар олоороо ерэдэг болохо, элдэб наада, һонирхолтой үдэшэ үнгэргэхэ арга боломжо олдохо. Мүн клубай хүдэлмэришэдэй харюусалга дээшэлхэ һэн.

Р. БРАТЕНЬКОВА,
аймгүйсэдкомой соёлой таһагые даагшын уялга дүүргэгшэ.

— Бү түргэдэ, ното бүринингөө интервалые алдангүй наада,— гэһэн фортепьяный отделениие хүтэлбэрилэгшэ Л. Дикоденко заахан басаганда заабари үгэнэ. Света Апханова пианино дээрэ хоёрдохи жэлээ наадажа һурана. Хэн мэдэбэ, хэдэн жэлэй үнгэрөөд байхада, республикымнай ажалшад буряад басаганайнгаа зохёоһон ирагуу һайхан дуунуудтай танилсажашье магад.

АЙЛ БҮХЭНДЭ—НОМ ҺУДАР

Хүдөөгэй ажалшадые ном һудараар хайшан гэжэ хангадаг тухайдаа хөөрэһүүб.

Библиотекэдэмнай хүдөө ажахын сектор байгуулагдаһаар хоёр жэл боложо, ажалшадай, илангаяа мэргэжэлтэдэй дунда хүдөө ажахын литература үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэһэн гол зорилго урдаа табяа һэн. Нэн түрүүн аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управленитэй хамта секторэй түсэб табигдадаг. Колхоз, совхозуудта гү, али аймагай түб һууринда хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ямар нэгэн суглаан, конференциин болоходо, библиотекынхид зүбшэгдэхэ асуудалда тааралдуулан, номой выставкэ, плакат эмхидхэдэг, библиотекэдэ ерэһэн шэнэ номуудтай хүнүүдые танилсуулжа, уншахаяа абахыень дурадхадаг, ямар номдо хэрэгтэй байһыень мэдэжэ абаад, библиотекэнүүд хоорондын абонементээр захил хэдэг. Ганса мэргэжэлтэдтэ бэшэ, харин һаалишад, хонишод, гахайшад, шубуушадта хэрэгтэй номуудые дурадхадагбди.

Холын малшадта һарадаа нэгэ, заримдаа хоёр дахин ошожо, номуудыень һэлгэдэг, тэндэхи улаан булан, гэр байрануудыень шэмэглэн гоёодогбди. Тиихэдээ хүдөө ажахын шэнэ номуудаар хөөрэлдөө, шангаар уншалга үнгэргэдэг, шэнжэлэл хэдэг, орон соогоо, хилын саана боложо байһан һонинууд тухай дуулгадагбди. Бүхы хүдэлмэреэ нүүдэл автоклубтай хамта үнгэргэдэгбди. Тэдэнтэй хамта малшадта айлшалдаг, наада табилсадаг гээшэбди. Никольскын, Шаралдайн хүдөөгэй библиотекэнүүдэй хүдэлмэри КПСС-эй райкомой болон аймсоведэй гүйсэдкомой зүгһөө магтаалда хүртэһэн юм.

Библиотекымнай дэргэдэ байгуулагдаһан хүдөө ажахын секторэй хүдэлмэритэй РСФСР-эй Культурын министерствын түлөөлэгшэд үнгэрһэн жэлэй сентябрьда ерэжэ танилсахадаа һайшааһан, саашадаа бүри эрхимээр хүдэлхые, ажалшадые ном һудараар хангаха хэрэгтэмнай һайниие хүсэһэн, тусхай автомашина үгэхэбди гэжэ найдуулһан байна. Энэ автомашина абаад байхадаа, аймагайнгаа һуурин тосхонойхидто, холын малшадта хүдөө ажахын шэнэ номуудые таһалгаряагүй тараажа, уншуулжа байхабди. Секторэймнай хүдэлмэриин хоёр жэлэй дүн юу харуулнаб гэхэдэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд өөһэдтөө хэрэгтэй номуудаар һонирходог, захил хэдэг болонхой.

Сектортэмнай мүнөө 1700 гаран ном бии. Жэлэй эхинһээ хойшо 9200 ном хүнүүдтэ үгтөө. Библиотекэнүүд хоорондын абонементээр 40 ном захижа асарагдаа. Жэл соо элдэб янзын 300-гаад хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдөө, библиографическа 37 шэнжэлэл, зүбшөөл үгэлгын 15 список шэмэглэн табигдаа. Аймаг доторнай 280 мэргэжэлтэд ажалладаг. Тэдэнэй 222-нь секторэймнай эдэбхитэй уншагшад юм. Жэшээнь, Ефим Васильевич Иванов библиотекэнүүд хоорондын абонементээр 6 номуудые захижа абаа. Тэрэ малай үүлтэр һайжаруулха асуудалаар ехэтэ һонирходог. Иимэ жэшээнүүдые дурдаха болоо һаа, яһала олон.

Аймаг доторнай хүдөөгэй 17, аймагай 2, хүүгэдэй 3, бусад библиотекэнүүдтэ 170 мянга гаран номууд тоологдодог. Номой жаса олошоруулха хэрэгтэмнай «Забайкалец», «Родина», «Искра», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд горитой туһаламжа үзүүлдэг, мүнгэн зөөри һомолдог, холын малшадта ошоходомнай машина үгэдэг. Шаралдайн хүдөөгэй библиотекые даагша Е. С. Павлуцкая, Никольскын—И. И. Бодров, Калиновкын—М. А. Маковеева болон бусад дааһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандадаг, нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй болонхой. Фермэ, гүүртэ, отарануудай малшад тэдэниие хүлеэжэ байдаг, ерэхэдэнь урма баяртайгаар угтадаг юм. И. И. Бодров, Е. С. Павлуцкая гэгшэд «Библиотекын эрхим хүдэлмэрилэгшэд» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Онинноборскынхидай үүсхэлые халуунаар дэмжэн, ажал хүдэлмэреэ бүри һайжаруулха, ном һудар уншажа шадаха хүн бүхэниие библиотекын эдэбхитэй уншагша болгохо гэһэн уялга абанхайбди. Энээнэй тула нүүдэл арбаад библиотекэнүүдые шэнээр байгууланхайбди. Бүхыдөө аймаг доторнай нүүдэл 21 библиотечкэ, ном үгэлгын 29 пункт, 7 филиал ажаллана.

Р. ДАШИНИМАЕВА,
аймагай библиотекые даагша.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ СОЕЛОЙ БАЙШАН ҺҮҮЛЭЙ ЖЭЛНҮҮДТЭ АЖАЛ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ЭРИД ҺАЙЖАРУУЛЖА ШАДАНХАЙ. ТЭНДЭХИ КРУЖОГУУД ТУСХАЙ ТҮСЭБЭЙ ЁҺООР, ХҮДЭЛДЭГ. ҮДЭШЭ БҮХЭНДЭ ДУРСАГДАҺАН БАЙШАНДА ЗАЛУУШУУЛҺАА БАЙТАГАЙ НАҺАТАЙШУУЛ ЕРЭЖЭЛ, ЗҮЖЭГ КОНЦЕРТ ГҮ, АЛИ КИНО ХАРАЖА, ЛЕКЦИ, ХӨӨРЭЛДӨӨ ШАГНАЖА, УРМА БАЯРТАЙГААР ТАРАДАГ ЮМ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МУХАР-ШЭБЭРЭЙ СОЕЛОЙ БАЙШАН.

ХУБИТАЯА ОРУУЛАЯ!

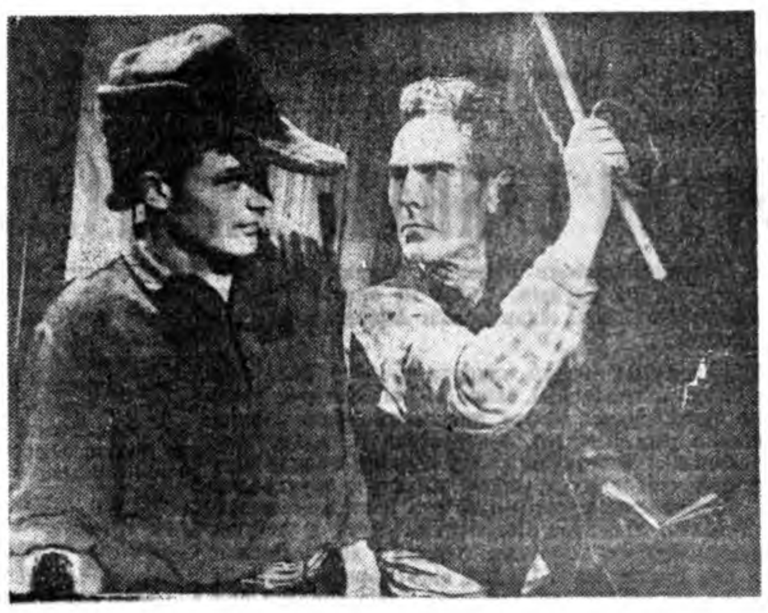
Ажалшад партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсон, социалис шэнэ уялганууды абаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула эршэмтэйгээр ажаллажа байна гээшэ лэ бэзэ. Бидэ, соёлой хүдэлмэрилэгшэд шухала энэ событиин хажуу талада үлэхэ эрхэгүйбди.

Теэд юу хэнэбибди? Энэ жэлэй эхин багаар 13 хүнэй һууритай нүүдэл автоклубай машинатай болообди. Маанадта хэрэгтэй бүхы хэрэгсэлнүүдээр клубнай хангагданхай: киноаппаратура, движок, радиоло, магнитофон, фотоаппарат гэхэ мэтэ хуу бии. 7 хүнһөө бүридэһэн совет байгууланхайбди. Соведтэмнай худалдаа наймаанай, медицинын, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай партийна, комсомолой хүдэлмэрилэгшэд оруулагданхай. Түсэб һара, квартал бүри табигдажа, аймгүйсэдкомой соёлой таһагта баталагдадаг. 8—9 хүнһөө бүридэһэн агитбригада эмхидхэгдэнхэй. Манда дуушад, хатаршад, уран гоёор уншагшад, шог зугаата шүлэг найруулагшад, уран зурааша, хүгжэмшэд бии. Жэшээнь, В. Гуревич хатар танца гүйсэдхэхэ, С. Чулкова, П. Калашникова гэгшэдэй гоё һайханаар дуулахадань, шагнагшад «биис, үшөө дахин» гэжэ уридаг юм.

Мал ажал дээгүүр ябахадаа ганса концерт табяад ябадаггүй, харин харуулан ойлгуулха агитаци хэдэг, «Хэн мүнөө түрүүлжэ ябанаб», «Шэнэ һэбшээхэн» гэһэн шог зугаата хуудаһануудые гаргадагби. Концертынгээ программада нютагай материалнуудые шадаал һаа олоор хэрэглэхые оролдодогби. Ямар нэгэн асуудалай гарахада, тусхай материалнуудые захижа, республикын арадай творчествын байшангһаа абадагби. Бригада, фермэ,гүүртэнүүдтэ ерэмсээрээ, хүтэлбэрилэгшэдһөөнь хэрэгтэй тоо, баримтануудые абаад, шог зугаата материалнуудые бэлдэдэгбди. Илангаяа шүүмжэлэлнүүдые хүнүүд ехэтэ һонирхон шагнадаг.

Эдэ үдэрнүүдтэ «Одон», «Суулгын», «Авангард» совхозуудай, «Знамя Ленина» колхозой холын малшадта тусхай графигаар айлшалнабди. Нүүдэл автоклубай график ажахынуудай партийна организацинуудта эльгээгдэнхэй тула тэндэ хэзээ, хэды сагта бидэнэй ерэхые мэдээд байдаг. Өөһэдынгөө ажалые тосхондохи соёлой гуламтануудтай нягта холбоотойгоор ябуулдаг заншалтайбди. Уншагшадай конференци, элдэб үдэшэ, уулзалгануудые бэлдэхэ, үнгэргэлгэдэнь заабари зүбшөөл үгэдэг, туһалдаг, хабаададагбди. Энэ танай, энэ манай хэхэ хүдэлмэри гээд бэе бэедээ хаяжа байнгүй, нэгэ амин боложо хүдэлдэгбди. Юуб гэхэдэ, үйлэдбэри дээрэ үдэр һүнигүй ажаллажа байгшадай культурна эрилтые хамтаараи хангана ха юмбибди. Аймагаймнай ажалшадай туйлаһан амжалтадань бидэнэй оруулһан хубита ехэ байха.

В. ПЕТРОВ,
нүүдэл автоклубые даагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ю. Нагибин ба Ц. Солодариин «Суджанские мадонны» гэһэн зүжэгэй нэгэдэхи актын зүйлһөө. Зүүн гарһаа—Колька (артист П. Филатов), Староста (артист Г. Безбородов).

ДЭМЖЭНЭБДИ

Онинноборскынхидай хандалгые колхозоймнай соёлшод, интеллигентнэр зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой хэмжээ харааалаад, тэрэнээ бэелүүлжэ эхилээ юм. Хонишодой 30 гаран бригада, һаалиин 3 фермэнүүдтэ 200 гаран хүн ажалладаг. Малшадта һарадаа хоёрһоо үсөөн бэшэ ошожо, хөөрэлдөө, лекци үнгэргэхэ, концерт харуулха, номуудыень һэлгэхэ, харуулан ойлгуулха материалнуудыень шэнэлжэ байхабди. Худалдаа наймаанай, медицинын, соёлой хүдэлмэрилэгшэд график соогоо малшадта айлшалжа байха юм. Иимэ график табигдаад, хүдөөгэй Соведэй, колхозой правлениин ба парткомой заседани дээрэ баталагданхай. Колхоз транспортаар һаадгүй хангаха. Тиихэдээ гансал хөөрэлдөө үнгэргөөд, наада харуулаад, номуудыень һэлгээд, «Дайшалхы» хуудаһануудые гаргаад, гэртээ бусахагүй, харин хахад үдэрэй туршада хонишодтой хамта ажаллахабди. Соёлой хүдэлмэришэд, интеллигентнэрһээ гадна, Хүшуун-Үзүүрэй дунда һургуулиин һурагшад отара бүхэниие шефтээ абанхай. Тэдэнэр өөһэдын тусхай агитбригада эмхидхэнхэй.

Клубтамнай хоорой, драмын, хатар танцын, духовой оркестрэй кружогууд ажалладаг. Уран һайханай бүлгэмдэ 20 гаран залуушуул, багшанар хабаададаг. Тиихэдэ арбаад хүнһөө бүридэһэн агитбригада байгуулагданхай. Агитбригадын гэшүүд тракторист Н. Гончиков, жолоошод Л. Эрдынеев, В. Очиров, хонишон Б-Н. Дулмаев, багшанар С. Цыренова, Т. Рейторови гэгшэдэй гүйсэдхэһэн номернуудые ажалшад угаа баяртайгаар угтадаг. Эдэ нүхэднай сүлөө сагаа гамнангүй уран һайханай хүдэлмэридэ хэдэн жэл удаагаар эдэбхитэйгээр хабаадана. Уран зохёолшые уринхайбди. Ерэхэб гэжэ найдуулаа. Клубтамнай долоон хоног соо нэгэ дахин уласхоорондын байдалаар, политическэ, хүдөө ажахын эрдэм ухаанай туйлалтанууд болон бусад асуудалнуудаар лекци уншагдажа байдаг.

С. ОЧИРОВ,
Хүшуун-Үзүүрэй клубые даагша.

УДААДАХИ ЗҮЖЭГНАЙ—«ВИРИНЕЯ»

Баяраар хэн нэгэнэй сэдьхэл халяаха, өөрынгөө һанажа, бодожо ябадаг юумэндэ харюу абаха, ухаан бодолоо гүйлгэхэ эрилтэ мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ үлэмжэ ехээр табигдана. Энэ үүргые театр бэелүүлдэг. Теэд үнэхөөрөөшье ажалайнгаа һүүлээр хүнүүд театрта ерэжэ, сцено дээрэ боложо байһан үйлэ хэрэгүүдтэй хамта баярлажа, голхорно, ухаагаа гүйлгэжэ, шэнэ бодолдо абтана бшуу.

Манай арадай театр байгуулагдаһаар гурбан жэл болобо. Энэ үе соо театрнай Л. Синельниковэй «Гурбан», В. Розовой «Түрын үдэр», А. Чеховэй «Ойн үдэр», «Хүн шубуудай дуун», Ю. Нагибин ба Ц. Солодариин «Суджанские мадонны», Польшын драматург Г. Запольскиин «Мораль пани Дульской» гэһэн зүжэгүүдые бэлдэжэ табиһан байна. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн үдэртэ зорюулагдаһан арадай театрнуудай республиканска харалгада түрүүшынхеэ энэ жэлдэ хабаадахадаа һүүлшын хоёр драмануудые харуулаабди. Тус харалгада театрнай түрүү һуури эзэлжэ, творческо хүдэлмэридөө эрхим дүн туйлаһанайнгаа тула нэгэдэхи шатын дипломдо хүртэһэн, радио-түхеэрэлгын комплектээр шагнагдаһан юм. Репетици хэлгэдэмнай, радиогоор дамжуулга үнгэргэлгэдэмнай тус түхеэрэлгэ тон ехэ туһа хүргэдэг.

И. Шток гэгшын «Ленинградай проспект» гэһэн зүжэгөөр дүрбэдэхи сезоноо эхилээбди. Театрнай түрүүшынгээ үдэрһөө хойшо Улаан-Үдын Гүрэнэй ород драмын театртай саг үргэлжэ холбоо барисаатай байдаг, туһаламжа, заабари зүбшөөл абадагбди. Тиихэдэ РСФСР-эй, БурАССР-эй табьяата артист В. С. Гусев, Буряадай республикын габьяата артист Р. С. Бенская гэгшэд республика соогоо эгээн түрүүн аймагаймнай арадай театрай сценэ дээрэ наадаһан байна. Тэдэнэр гурбан үйлэтэй «Ленинградай проспект» гэһэн драмада Скворец ба Клавдия Петровнагай рольнуудые гүйсэдхөө. Суудаараһан артистнартай хамта наадахадаа манай артистнар шэнэ олон юумэндэ һураа, творческо ургалтадань энэ хэлэшэгүй ехэ туһа болоо.

Бидэ мүнөө Э. Войничой «Овод», Л. Сейфуллинай «Виринея» гэһэн зүжэгүүдые бэлдэбэбди.

Хүн зоной эрилтэ жэл бүри дээшэлнэ. Тэдэнэр ажалша хүн тухай хөөрэһэн зүжэгүүдые, үдэр бүриимнай ажалда һаад тойбо татадаг хүнүүдые хайра гамгүйгөөр шүүмжэлһэн шог зугаата комеди хараха дуратай байдаг. Бидэ репертуарта оруулха иимэ зүжэгүүдээ Москваһаа захижа абадагбди.

Бэлдэһэн зүжэгүүдээ гансал Мухар-Шэбэртээ табяад байдаггүй, харин аймагайнгаа колхоз, совхозуудай хүдэлмэришэдтэ харуулжа байдагбди. Хүршэ Бэшүүрэй, Тарбагатайн ажалшадта айлшалдаг заншалтайбди. Сэнхир экран дээрэһээ республикымнай хэдэн мянган ажаһуугшад А. Чеховэй «Ойн жэл» гэһэн зүжэгыемнай хараа.

Театрнай соёлой байшангай хоёрдохи дабхарай нэгэ таһалга соо түбхинэнхэй. Арадай театр байгуулгада аймсоведэй гүйсэдком 2000 түхэриг мүнгэ үгэһэн юм. Тэрэл мүнгөөрөө түрүүшын хэрэгсэлэй зүйлнүүдые худалдажа абаа һэмди. Саашадаа зүжэгүүдээр олдоһон мүнгөөрөө бүхы гаргашаа харюулдаг, шэнэ зүжэгтэ хэрэгтэй болохо юумэнүүдые худалдажа абадагбди. Хүндэ хүшэр, шиидхэгдэшэгүй асуудалнууд байдаггүй. Юундэб гэхэдэ, партиин райком болон аймсоведэй зүгһөө туһаламжа ехэ байдаг. Зэдын аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша Т. Павлова «Клубта хүн ерэхэ дурагүй болошоо» гээд «Буряад үнэн» газетэдэ бэшээ һэн. Би энэ тобшололыень зүбшөөхэгүй байнаб. Клубай хүдэлмэриие һайнаар, һонирхолтойгоор эмхидхэбэл, хүнүүд тэндэ одоол дуратайгаар, олоороо ерэдэг. Зүгөөр бүхы юумэн хүтэлбэрилэгшэһөө сэхэ дулдыдаха. Театрайнгаа гурбан жэлэй хүдэлмэриин дүн дээрэһээ иимэ тобшолол хэнэб. зүжэгшэднай жэл бүри олошорно. Гурбан жэлэй саада тээ түрүүшынгээ зүжэг бэлдэхэдээ миин гурбан хүн байгаа һаа, мүнөө дүшөөд хүн болонхойбди. Шэнэ зүжэгтэ хабаадаха дуратайшуулһаа бэлиг ехэтэйшүүлыень шэлэдэг болообди. Хэлхеэ холбооной таһагай телефонист З. Соцкова, хүүгэдэй саадай хүдэлмэрилэгшэ М. Трофимова, сельпогой харуулшан Н. Варфоломеев, «Коммунизм» колхозой хүдэлмэришэн Г. Безбородов гэгшэд түрүүшын үдэрһөө эхилээд, мүнөө болотор зүжэг бүхэндэ эдэбхитэйгээр хабааданад. Тэдэнэр ёһото артистнар болонхой. Жэшээнь, нүхэр Безбородов сценэ дээрэ 45 жэл соо таһалгаряагүйгөөр наадахадаа баян дүй дүршэлтэй болонхой. Тэрэнэй 45 жэлэйнь творческо ажалыень хүндэлһэн үдэшэ һаяхан үнгэргөөбди.

Театрай бүхы хүдэлмэриие 10 хүнһөө бүридэһэн совет хүтэлбэрилдэг. Бэлдэхэ зүжэгөө хамтаараа уншадаг, хэндэ ямар роль үгэхые зүбшэдэгбди. Роль бүхэн машинка дээрэ сохигдожо, ээдтэнь үгтэдэг. Удаань этюд хэжэ захалдагбди. Эгээл эндэ хэнэй ямар роль наадахань тодорхойлогдодог. Репетици хэхэдээ зүжэгтэ хабаадаха артистнуудаа бултыень суглуулдаггүйбди. Нэгэ доро репетицидэ ерэхэ забда сүлөө хүн бүхэндэ байдаггүй. Тиимэһээ хэнэй хэды сагта репетицидэ ерэхэ тухай график табигдана. Артист бүхэндэ гэрэй даабари үгтэдэг. 35—40 хүнүүдэй хабаадаха гурбан үйлэтэй ехэ зүжэгые бидэ 2—3 һара соо бэлдэнэбди. Ямар һарын хэдынэй үдэр генеральна репетици, премьерэ үнгэргэхэ тухай совет дээрэ зүбшэгдөөд, эли газарта үлгэгдэдэг. Шухаланъ гэбэл, зүжэг бүхэнөө яажашье һаань, график соогоо харуулха хэрэгтэй. Тиихэдэ хүн бүхэнэй харюусалга дээшэлдэг, артистнууднай ролёо сээжэлдэдэг, гүйсэдхэхэ образдоо орохые оролдодог. Хоёр-гурбан үгэнүүдһээшье бүридэһэн роль уран һайханай ёһото образтой байха зэргэтэй гээд А. П. Чехов хэлэһэн юм. Манай артистнар агууехэ уран зохёолшо, драматург Чеховэй энэ эрилтые хүтэлбэри болгоно.

КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсон, манай коллектив ерэхэ жэлэй март һара болотор «Виринея» гэһэн зүжэг бэлдэжэ, аймагайнгаа ажалшадта харуулха уялга абанхай.

В. ЗУБАРЕВ,
Мухар-Шэбэрэй арадай театрай директор, режиссер-табигша.

Энэ хуудаһа манай корреспондент Б. ЖАМБАЛОВ бэлдэбэ. Фото-зурагуудынь авторай.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭЛ

БАЙГАЛАЙ ЗАГАҺАШАД

ФОТОРЕПОРТАЖ

Январь һарын янгинама хүйтэндэ Байгал далай дээгүүр ябажа үзөө һэн гүт? Одоошье гоё даа. Хамар дабаанай орьёл торьёл мундарганууд дабхаряатан, үльгэрэй баатарнууд мэтэ үбгэн Байгалаа халхалха юм. Зунай сагта сагаан хөөһөөр бушхан хүүегшэ долгид одоошье номгоронхой, мүльһэн хүнжэл дороо һанаа амархан дуурана. Үбэлэй хүйтэнһөө хоргодоно ёһотой. Сагайнгаа ерэхэдэ мүльһэн хүнжэлөө сэлижэ хаяад, дахинаа бушхан, сагаан хөөһэн хааян долгилиодог шуу.

Зай даа, тэрээн тухай хожом. Харин үбэлэй хүйтэндэ Байгал дээрэ загаһашалха гээшэмнай баатаршалгада адлирхуу юм. Шэмэрүүн жабар шэхэ, хасар «жэм-жэм» шэмхээд абаха. Һалхи, шуурган бордоһолхо. Хэды тиигэбэшье, Байгалай загаһашад ажалдаа гаранхай, мүльһэн дороһоо загаһа гаргажал байдаг.

Үнинэй загаһашан Д. Ф. Куржумовай бригадынхид ямаршье хүйтэнһөө айдаггүй. Кабанскын аймагай «40 лет Октября» колхоздо һаяшаг ерэхэдэм:

— Нүхэр Куржумовай бригада үни хада ажалдаа гаранхай. Байгал дээрэ тэдэнтэй уулзахат,—гэжэ мэдүүлбэ.

Үдын эдеэн багта хүрэжэ ерэхэдэм, загаһашад халуун шүлэ халбагадажа, орой хөөрэлдэхэшье сүлөөгүй һуубад. Тогоошоноор хүдэлдэг Т. Л. Непомнящаягай шанаһан загаһанай шүлэн үнэхөөрөөшье амтатай. Минии ерэхын урдахана мүльһэ үрэмдэн соолоод, губшуураа уһа уруу табиһан байгаа.

— Арбан табан жэл бригадираар хүдэлнэб. Бригададамнай 18 загаһашад. Хэниень хэншье гэшэгүй һайнаар хүдэлнэ. Сезомнай ноябрь һарада эхилээ. Апрель һара болотор 500 центнер загаһа бариха түсэбтэйбди. Түсэбһөө гадуур табин центнер загаһа гүрэндэ тушааха хүсэлтэйбди,— гэжэ Дмитрий Филиппович Куржумов хөөрэнэ.

Бригадиртай хөөрэлдэһөөр байтарнай, үшөө үсэгэлдэр табиһан губшуураа загаһашад татажа гаргаба. Гараар татаха гэжэ юун байхаб даа. Оньһон техникэ эндэшье хэрэглэгдэнэ. Бариһан загаһаяа шаргануудта ашаад, колхоздоо ябуулаадхёо һэн.

Үнинэй загаһашан И. А. Быков мүльһэ үрэмдэдэг тусхай түхеэрэлгээ ондоо газарта абаашаад, мотоорынь түршэгэнүүлбэ. Уданиьегүй зузаан мүльһэн соорожо, тэһэлхэдэнь зохид шэнги болобо.

Хорёод, гушаад жэлдэ загаһашалжа байгшад эндэ олон. Жэшээнь, Ф. И. Суворов дүшэн гурбадахи жэлээ Байгал дээрэ хүдэлнэ. Тэрэнэй губшуурдадаггүй сөөрэм, тохой гэхэ мэтын газарнууд эндэ үгы шахуу. Залуу загаһашадые дүй дүршэлдөө һургажа, далайн нюусатай танилсуулжа байдаг.

Байгал далай, загаһашад! Уулзалгамнай иигээд лэ дүүрээгүй, үргэлжэлхэл байха. Магазинһаа загаһа абаха тумаа таанадые эрхэ бэшэ һанадагби, Байгалай загаһашад!

Е. ЗАХАРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Загаһашад губшуураа табижа байна. 2. И. А. Быков мүльһэ үрэмдэнэ. 3. Антон Оксохоевой баярлаханьшье баһа зүйтэй.

Авторай фото.

УРАН ЗОХЁОЛШЫН ГАР ТАБИЛГАТАЙ СОНОСХОЛ

Манай институдай коллектив Кабанск тосхоние шефтээ абаһан байгаа. Тиигэжэ тэндээ арадай культурын университет эмхидхэжэ, тосхоной ажалшадые соёлой һүүлшын һонинтой танилсуулжа эхилээ бэлэйбди. Манай институдай клубай хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэдэг факультедэй театральна отделениин 4-дэхи курсын студентнэр мэдээжэ уран зохёолшо Леонид Леоновой «Унтиловск» гэжэ зүжэг бэлдэжэ, шефүүдтээ һаяхан харуулһан байна.

Энэ зүжэгые Москвагай Академическэ театрай коллектив хори дахин табиһан юм. Энэ зүжэгые репертуартаа оруулһан студентнэрэй коллектив харагшадай зүгһөө һайн сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна. Зүжэгэй эхилхын урда тээ уран зохёолшо Л. Леоновой ажал ябуулга тухай суглаарагшадта тобшохоноор хөөрэгдөө. Гурбан час хахад соо үнгэрдэг зүжэгые суглараагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаһан юм.

Гол рольнуудые гүйсэдхэһэн студентнэр В. Бурков, Т. Сенотрусова, Н. Федулова, Л. Лелюхина гэгшэд жэншэдгүй һайнаар наадаһан, институдайнгаа шалгалтын комиссиин зүгһөө эрхим сэгнэлтэдэ хүртэһэн, харагшадта ехэтэ һайшаагдаһан байна.

Манай институдта һуралсадаг Монголой Арадай Республикын студентнэр Д. Батмөнх, Чулуунбаатар, Ю. Сосорбарам гэгшэд тус зүжэгтэ хабаадалсажа, өөһэдынгөө оюун бэлигые шадамар бэрхээр харуулжа, шадабаритай мэргэжэлтэд боложо ябаһанаа үшөө дахин гэршэлээ.

Кабанск ошохынгоо урда тээ тус зүжэгөө студентнэр нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдтэ харуулһан юм. Зүжэг, нааланда дуратай тус фабрикын коллектив манай оюутанай бэлэдхэһэн хүдэлмэрие һайнаар сэгнэжэ, нэрьемэ альга ташалгаар үдэшөө һэн. Тиихэдэ хүдөө ажахын институдта айлшалжа, Аксеновой «Коллеги» жэ номоор зүжэг харуулһан юм.

Л. Леоновой зүжэгые репертуарта оруулхын урда тээ автортань бэшэг бэшэһэн, зүб асууһан байнабди. Тиихэдэмнай уран зохёол Л. Леонов үүсхэлыемнай дэмжэн һайшаажа, раа табиһан соносхол (афиша) манда эльгэ бэлэй. Энээндэнь студентнэр аргагүй ехээр ба лан урмашажа, үдэр, һүнигүй зүжэгөө бэлд эхилһэн юм. Түрүүшынгээ энэ зүжэгтэ хүн айлшанаа уряа һэмди. Һүүлээрнь Шэнэ жа амаршалжа, шэнэ амжалта хүсэһэн бэшэг у зохёолшо Л. Леонов эльгээжэ, театральна о лениин 4-дэхи курсын студентнэрые тон е омогорхуулһан, баясуулһан юм.

А. НИКИТИН,
Зүүн-Сибириин культуры институдай багша.

ТҮРҮҮШЫН БОТИНУУД

Буряадай «Книготоргын» ажалшадһаа номой захил абадаг тусхай магазин нёдондо жэлдэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Номуудай захил тараалгые нилээд олошоруулжа, магазинай наймаалагшад «Книготоргынгоо» дирекци, партийна болон профсоюзай организациин дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Һүүлэй үедэ тус магазинаар научна болон политическэ хэблэлнүүд зоной дунда олоор тараагдадаг болонхой. Мүнөө Советскэ ехэ энциклопедиие (БСЭ) 500 гаран хүн захижа абадаг. Шэнэ жэлһээ хойшо үшөө жаран хүнэй захил абтаха болоод, 20 гараниинь тараагдаад байна.

Гурбадахяа хэблэгдэжэ байһан БСЭ-дэ 30 боти ороно. Тэрээндэ 100 мянга гаран үгэнүүдтэ тайлбари үгтэнхэй. Урдань 1950—1958 онуудта гараһан 2-дохи хэблэлэй БСЭ-дэ орходоо тайлбарилагдаһан үгэнүүдынь үшөө олошоронхой. Тэрээндэ Ази, Африка, Латиин Америкын гүрэнүүдэй түүхэ, экономико болон культура бүри гүнзэгыгөөр харуулагдаха болоно. Мүнөө БСЭ-гэй түрүүшын хоёр боти захигшадта тараагданхай. Саашадаа квартал бүхэндэ удаадахи ботинуудынь хэблэлһээ гаража, захилшадтаа хүргэгдэжэ байха.

Манай корр.

Клубтань хододоо хүхюун

Аймагай түбэй соёлой байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитбригада һаяхан Хүрбын совхозой гүүртэ, отарануудай ажалшадта айлшалжа, һонирхолтой наада зугаа дэлгэбэ. Уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд Бэлшэрэй, Тээгдэ, Хасуурта, Могой, Тохорюута, Ангината нютагуудаар ябаба. Валентина Петрова, Тамара Кизим, Валентина Мокина гэгшэдэй ирагуу гоёор дуу дуулаха, нугархай зохидоор хатар наадахадань альга ташалган замхаагүй.

— Агитбригадын гэшүүдэй гүүртэ, отарын малшадта ерэхэдэнь, хүндэтэ айлшад мэтэ угтана. Юуб гэхэдэ ,тэдэнэр ажалайнгаа һүүлээр һонирхолтой программатай наада харахадаа амарна, сэнгэнэ, баясана ха юм.— гээд аймагай соёлой байшангай директор Тамара Ивановна Мякотина хөөрэнэ.

Хориин хүдөөгэй клубта үдэшэ бүхэндэ хүн зон олоороо сугларжа, сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэжэ байдаг. Илангаяа субботын үдэшэ хүбүүд, басагад олоороо сугларжа, наада зугаа дэлгэнэ. Ирагуу гоё хүгжэм доро хатар наада, фойе соонь биллиардаар мүрысөөн болодог. Шатар, даам наадагшадшье олон. Клубта ороходо хододоо уни бүтарма дулаан, ариг сэбэршье байдаг болоо. Эдэ бүхы хүдэлмэриие клубые даагша Валентина Борисова эмхидхэнэ.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хори.

ХОЛОҺОО ЕРЭҺЭН АЙЛШАД

Крымһээ ерэһэн айлшадтай сугтаа Буряадай филармониин артистнар Баунтын аймагта ошоод байна. Н. Погодиной «Буутай хүн». «Кремлиин курантнууд» гэһэн зүжэгүүдтэ В. И. Ленинэй роль гүйсэдхэһэн артист М. Абрамовые харагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Республикымнай холын аймагай ажалшад агууехэ вождиин роль сценэ дээрэ наадаһан хүнтэй түрүүшынхеэ уулзаба.

Артистнар геологууд болон горнягуудай үмэнэ хэдэн концерт табяа. Муйскын модо бэлэдхэлэй пунктын хүдэлмэришэдтэ ошоһонойнгоо һүүлээр, артистнар аймагай колхозуудаар айлшалха юм.

В. КОЗЛАЧКОВ.

ЭРХИМ ҺАЙНААР АЯНШАЛЖА ЯБАНАБДИ

гэжэ Ленинэй орденто Гүрэнэй Буряадай оперо, баледэй театрай дуушан, СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин аяар холын Африкаһаа мэдээсэн бэшэбэ.

Тодорхойлбол, манай алдарта дуушан тус бэшэгые Кениһээ эльгээһэн байна. Юуб гэхэдэ, тэндэ совет артистнартай хамта аяншалжа ябана бшуу. Бэшэгынь ехэ баяраар, харюусалгын мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй. Репертуар соонь буряад арадай дуунууд болон оперонууд соохоо хэһэгүүд оруулагданхай. Тэдэнинень африкынхид ехэ һонирхон шагнана. Теэдшье Лхасаран Лодонович буряад дуунуудаа шадамар бэрхээр дууладаг һэмнэй даа. «Намайе арад зон һургаа юм. Арадай сэсэ мэргэн оюун бэлиг, арадай зохёол бүтээлнүүдэй барагдашагүй баялигынь намда ехэ һургаал болоо юм»,— гэжэ арадай дуушанай тэмдэглэһые дурдамаар лэ.

Гадна Л. Линховоин Африкада баруунай ба ородой хүгжэмэй дээжэнүүдые гүйсэдхэнэ. Тэдэнэй тоодо Бетховеной« Шотландска архинн зугаа» гэһэн дуун ороно. Мүн ород арадай хуушан дуунуудые: «Эй, ухнем», «Вдоль по Питерской»—болон бусад зохёолнуудые дуулажа ябана. Мүн Виктор Белойн «Бүргэдхэн» гэжэ дуун аяма халуун Африкын заалнуудые сууряатуулна. Энэ дуун өөрын онсо түүхэтэй юм: аяар гушан табан жэлэй турша дотор дэлхэйн бүмбэрсэгэй олохон хизаар нютагуудта магтаал уряал мэтээр хододоол зэдэлжэ байна бшуу. Баһа «Конго» гэжэ дуу Африкын негрнүүд сэдьхэлээ ямар ехээр доһолгон соносоно хаб!

Бэшэг дээрэ хэлэгдэһэнэй ёһоор, совет артистнар Кенидэ концерт харуулһанай һүүлээр Танзани хүрэһэн, тэндэһээ Нигери ороһон байна. Удаань Чад гэжэ республнкаар аяншалха юм ха.

Бидэнэр тиимэ холын хизаар орондо нютагайнгаа дуушанай хоёрдохёо ошоод, эрхим һайнаар угтуулжа, аяншалжа ябаһан тухайнь дуулахадаа сэдьхэл зүрхэеэ баяр омогорхолоор халяанабди.

Н. МАТОРИН,
БурАССР-эй арадай артист.

Сүүд дээрэһээ

АЛУУРШАД ХЭЬЭЭГДЭБЭ

Улаан-Үдын 25-дахи дунда гуулиин 10-дахи классай һур Малакшинов А. М., локомот вагон заһабарилгын заводой зельнэ цехэй слесарь Дани А. Л. гэгшэд нэгэндээ нэтэр хоёр. Эдэ этэгээдүүд 1970 ноябриин 5-най үдэр архи у элдэбээр аашалалдажа захал байна. Танилнуудынь гэхэдэ, һал үйлсөөр зайгуултадаг, дынь «үреөһэн бөөрэнүүд» Ц нов. Банзаракцаев, Трофи Алексеев болон бусад. Эдэнэр рэ үдэр сугларжа ерээд «Спутн магазинһаа архи абаад, холо ошонгүй, булан бушаагуур у байгаа хаш. Трофимовайнгаа тошоходонь, Малакшинов Дани хоёр тэрэнээ гэртэнь хүргэжэ хэ мүртөө, Малакшиновынь дээрэ хэбтэһэн хурса үзүүртэй тага хулуугаад, газаашаа гара байха юм.

Галзууртараа архи залги эдэ этэгээдүүд оперо, бале театр руу орожо ябатараа Ли боев Александртай уулзаад үһ бэ, наншалдаа үүсхэбэ ха. Ти жэ байтараа, Малакшиновынь һаа абаһан хутагаараа Алекса рын ара тээһээнь хэдэн удаа хаһан байгаа. Эдэ бүгэдые һан, мэдэһэн хүнүүд—Зүүн Си риин технологическа институ хоёрдохи курсын студент Мэр геев Б. А., гүрэнэй оперо, бале театрай хүдэлмэрилэгшэ Аюш Г. Ю. гэгшэдэй хулиган ааша гагшад тухай хэдэн хоногой шада милицинн хүдэлмэрилэг тэ дуулгаагүй байһаниинь гай тай.

Буряадай АССР-эй Верх сүүдэй гэмтэ ябадалай хэрэгүү шалгадаг коллеги Малакшино арбан жэлээр, Даниловые таб жэлээр эрхыень хаһаһан, Мэр геевые хоёр жэл условноор, А шеевае нэгэ жэлээр заһан за руулгын хүдэлмэридэ ябуулха һэн шиидхэбэри абаһан байна.

И. БАЗАРОН,
БурАССР-эй Верховно сүүдэй ахалагша консультант.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА: 13 часһаа 18.45 минута хүр тэр Москваһаа дамжуулга. 13 часһаа һүүлэй һониной программа. 13.30 минутаһаа һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 14.30 минутаһаа хүгжэмтэ киоск гэһэн дамжуулга. 15 часһаа Магаданай телевизононо студиин программа. 16.30 минутаһаа «Имя твое» гэһэн фильм-балет. 17.00 минутаһаа хүгжэмтэ телевизионно фильм. 17.30 минутаһаа акробатикаар эхилһэн уласхоорондын мүрысөөн. 18.30 минутаһаа орон доторхи һонин. 18.45 минутаһаа 20.15 минута хүрэтэр амаралта. 20.15 минутаһаа опереттэ. 23.05 минутаһаа кинногой аяншалгада дуратайшуулай клуб.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА: 18.45 минутаһаа «Развязка» гэһэн уран һайханай фильм.

«ПРАВДА БУРЯТИИ» МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Нэгэдэхи хуудаһанда: «КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ» гэһэн ниитэ гаршаг доро толилогдоһон материалнууд. «Хэлэһэндээ хүрөө» — А. Рыжковой статья. Республикын туршалгын станциин коллективэй социалис уялганууд. ТАСС-ай һүүлшын мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: районуудай партийна конференцинүүдһээ тоосоонууд. Түрэл орон дотор. «Шадабари» — А. Куклинай корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: «Хани барисаан» — А. Субботиной корреспонденци. Хилын саанаһаа зотаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Энеэдэн ба ханяадан». Элдэб һонин.

ХИЛЫН СААНАҺАА

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

ЗОРИЛГО ДҮҮРГЭГДЭХЭ

ГАВАНА. (ТАСС). Кубын саахарнэ промышленность шэнэдхэн һэльбэгдэжэ байнхай. Мүнөө үеын машина түхеэрэлгэ, поточно шэнэ шугамууд заводуудта табигдана. Оронойнгоо экономикын энэ гол һалбариие хүгжөөлгэдэ гүрэн ехэ мүнгэ зөөри гаргашална.

Жэшээлхэдэ, Срьенте провинциин «Антонио гитерас» гэжэ мантан томо заводые, тэндэхи электростанциие шэнэдхэн һэльбэхэ хэрэгтэ һүүлэй гурбан жэл соо 26 миллион песо гаргашалагдаба. Тэрэнь заводой хүсэ шадалые хара а байса нэмээбэ, завод үдэртөө 1,5 тонно саахарай элшэ буйлуулдаг болоо. Тэрэшэлэн предприятида, оршон тойронхи һуурин газарнуудта хэрэгтэй зайн гал хоёр дахин ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болобо. Саахарһаа гадна спирт, кислород болон бусад продукци гаргадаг промышленна томо предприяти энэ заводынь болобо.

«Антонио гитерас» заводые тиимэ түргэнөөр яахадаа шэнэдхэн һэльбэжэ шадааб гэхэдэ, заводой коллектив шэн зоригтойгоор ажаллаһан, ажалай эмхидхэл һайжарһан, шэнэ машина түхеэрэлгээ, ажалайнгаа сагые шадамар бэрхээр ашаглаһан байна.

«Антонио гитерас» гэжэ заводой коллективтэл адли үүсхэл эдэбхитэйгээр, ушар ёһо мэдэнгеэр ажалладаг коллективүүдтэй предприятинууд Кубын саахарай промышленностьда олон юм. Тэрэ үүсхэлынь, улам бэхижэжэ байгаа материально-техническэ үндэһэ һууринь урдаа байгаа зорилгонуудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжо энэ орондо олгохо.

Анджела Дэвисые сүлөөлхэ!

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Анджела Дэвисэй үзэл бодолые, тэрэнэй тэмсэлэй зорилгые негр эрдэмтэд, багшанар бүримүһэн зүбшөөнэ гэжэ пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, американ профессор К. Б. Эрд мэдүүлбэ.

«Анджела Дэвис тушаа һанаагаа зобожо байгаа негр багшанарай комитедэй» эмхидхэһэн энэ пресс-конференци Анджела Дэвисые США-гай полициинхидай зобоожо байһандань университедэй багшанарай, бусадшье эдэбхитэдэй улам ехээр дураа гутахыень харуулба.

Анджела Дэвисые сүлөөлхын, үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадта эсэргүү тэмсэгшэдые хэһээхэ ябадал болюулхын түлөө тэмсэлээ шангадхаха гэһэн уряатайгаар пресс-конференци үнгэргэгшэд Америкын ба уласхоорондын олониитэдэ хандаба.

ГДР-эй ЭКОНОМИКЫН ХҮГЖЭЛТЫН ДҮНГҮҮД

БЕРЛИН. (ТАСС). ГДР-эй арадай ажахын һүүлэй жэлнүүдэй хүгжэлтэ тухай ГДР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Центральна статистическэ управлениин мэдээсл Берлиндэ толилогдобо. СЕПГ-гэй VII съездын шиидхэбхэринүүдэй үндэһөөр, бүхы зоной үүсхэлтэ ажалай ашаар һүүлэй табан жэлэй турша соо (1966—1970 онууд) ГДР-эй экономико тогтууритай һайнаар ходо дэбжэжэ байба гэжэ тэрэ мэдээсэл соонь тэмдэглэгдэнэ. Табан жэлэй түсэб шиидхэхы шухала һалбаринуудта дүүргэгдэһэн, үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Тэдэ амжалтанууд ажалшадай гаргаһан ехэ оролдолго хэшээлэй аша үрэ мүн гээд мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

1965 онтой сасуулхада 1970 ондо ГДР-эй национальна олзо доходынь 29 процентээр ехэ болобо гэжэ мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Хэрбээ 1965 ондо 20,5 миллиард маркын капитальна һомолого хэгдэһэн байбал, 1970 ондо 32,6 миллиард марка һомологдобо. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн энэ үе соо 37 процентээр дээшэлээ.

1966-һаа 1970 он хүрэтэр ажалай бүтээсэ 32 процентээр дээшэлээ. Гадаадын худалдаа наймаан 60 процентээр ехэ болобо.

Мал ажалай продукци 20 процент ехээр абтаба. Бодото олзо доходой хүн бүхэндэ хүртэхэ хубинь 22 процентээр дээшэлбэ. Улад зоной материальна ажана байдал үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ дам саашадаа һайжарба.

1970 ондо ГДР-эй арадай ажахын түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай тоо мэдээнүүд центральна статистическэ управлениин мэдээсэл дотор харуулагданхай. 1969 онтой сасуулхада, үнгэрэгшэ жэл национальна олзо доходынь 5,2 процентээр, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 5 процентээр ехэ болоһон байна.

Буу зэбсэг нэмэжэ үгэхэ болобо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Шэнэ түхэлэй буу зэбсэг Израильда дахин нэмэжэ үгэхэ гэһэн шиидхэбэри Холбоото Штадууд һая гаргаба. «Авиэйшн уик» гэжэ журнал энээн тухай мэдээсээ. Жолоодогшогүйгөөр ниидэдэг «Райян-147» гэжэ тагнуулай самолёдууд, «Шрайк» гэжэ ракетэнүүд Израильда үгтэхэ болобо.

Израильда буу зэбсэг дахин нэмэжэ үгэхэдөө, Араб оронуудта эсэргүү зэбсэгтэ шэнэ ябуулга хэхыень Израилиин булимтарагшадые Холбоото Штадууд хүхеэжэ байна гээшэ.

Хорото ябуулгануудыень буруушаана

ХАНОЙ. (ТАСС). «Вьетнам, Камбоджо ба Лаосой арадуудта эсэргүү США-гай хэжэ байгаа хорото шэнэ ябуулгануудыень Урда Вьетнамай Республикын революционно саг зуурын правительство буруушаана, Индохитадтахи ээзрхэг түримхэй дайгаа дары болюулха, американ сэрэгүүдые ба США-гай нүлөөн доро байдаг оронуудай сэрэгүүдые Индохитадһаа бултыень гаргаха гэһэн эрилтэ США-гай урда табина»,—гэжэ хэблэлэй агентствын дамжуулһан Урда Вьетнамай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Американ ба бусад сэрэгүүдэй Индохитадһаа гаргагдаад байхадань, тэндэхи оронуудай арад зон гадаадын хамааралсалгагүйгөөр дотоодынгоо хэрэгүүдые өөрөө мэдээд шиидхэхэ аргатай болохо гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

«Индохитадай зониие тэндэхил хүн зондо эсэргүү дайнда хабаадуулха» гэһэн Никсонэй һанаашалгые США-гай империалистнууд үсэд нэтэрүүгээр бэелүүлнэ, бүхы Индохитадтахи дайе унжагайруулна, үргэдхэнэ, вьетнам тушаа Парижай зүблөөе таһалдуулха гэжэ түхеэрнэ»,—гээд энэ документ соонь хэлэгдэһэн байна.

Конгрессэй гэшүүд буруушаана

ВАШИНГТОН. (ТАСС). 92-дохи зарлалай США-гай конгрессэй нэгэдэхи сесси Вашингтондо нээгдэбэ.

Камбоджодо эсэргүү сэрэгэй добтолгонуудта США-гай уһанай ба агаарай сэрэгүүдэй туһалхыень хоримжолхые эриһэн хуулиин проектые түлөөлэгшэдэй палатын олон гэшүүд дурадхаба. Түлөөлэгшэдэй палатын 64 гэшүүд-демокрадууд хуулиин тэрэ проектые дэмжэжэ байха юм.

Американ сэрэгүүдые, советнигүүдые Камбоджодо хэрэглэхые хоримжолхо, конгрессэй үнгэрэгшэ жэл гаргаһан хуулиие эбдэбэ гээд тэдэнэр США-гай правительствые зэмэлһэн байна. Холбоото Штадуудай үлэрһөө үлэртэ үргэдхэжэ байгаа агаарай дайн, вертолёдуудые хэрэглэдэг ушарынь Камбоджодо дайлалдагша Урда Вьетнамай сэрэгүүдые агаарһаа США дэмжэхэгүй гэжэ 1970 оной июниин 30-да президент Никсонэй үгэһэн үгыень эбдэнэ гэжэ конгрессменүүд тэрэшэлэн тэмдэглэбэ.

Вьетнамдахи ээзрхэг түримхэй дайнай үргэлжэлжэ, Камбоджодо эсэргүү зэбсэгтэ интервенциин үргэлжэжэ байһые буруушааһан олон зоной жагсаал Капитолиин байшангай хажууда болобо. «Индохитадай дайн манай нациие эбгүй болгоно, нэрыень гутаана»,— гээд жагсаалда хабаадагшадай конгрессменүүдтэ баруулһан хандалга дотор хэлэгдэнэ.

Түлөөлэгшэдэй палатын юһэн гэшүүд конгрессэй байшангһаа гаража, жагсаалда хабаадагшадтай нэгэдэнэ байба.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1971 оной январиин 24. ● 4-дэхи хуудаһан ● Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР ● Н-04323. Заказ № 864.